

# MAGYAR FILM

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

BUDAPEST, 1939 JÚNIUS 10.

EGYES SZÁM ÁRA: 60 FILLÉR

ELSŐ ÉVFOLYAM 17. SZÁM

*Két tavaszi  
attrakció -  
két téli  
siker!*

## SZÁRNYAS TENGERÉSZEK

A leghatalmasabb repülőfilm

Rendezte :  
**LLOYD BACON**

Főszereplők :  
**GEORGE BRENT**  
**OLIVIA de HAVILLAND**  
**JOHN PAYNE**

Bemutatja :  
**SCALA**

## CSILLOGÓ CSILLAGOK

Brillians revüfilm, népszerű zene- és énekszámok. — Vidám mese

Rendezte: RAY ENRIGHT

A főszerepekben ;  
**RUDY VALLÉE**  
**ROSEMARY LANE**  
**HUGH HERBERT**

Közreműködik :  
**The Schnickelfritz Band**

Bemutatja :  
**FORUM**



**FIRST NATIONAL**  
Budapest, VIII. József-körút 30-32  
Telefon: 132-590 és 142-464  
Raktár: VIII. Népszínház-u. 13. Telefon: 144-317



# FILMHÍRSZOLGÁLAT

Városi, községi, családi, gyári, reklám, sport stb.

# FILMFELVÉTELEK

mind helyben, mind pedig vidéken

# HANGOSFELVÉTELEK

TOBIS KLANG és PULVÁRI rendszerű felvevőgéppel

# FILMMŰTEREM ÉS LABORATÓRIUM

Elvállal mindennemű filmlaboratóriumi, film-  
feliratozási munkát és filmek utószinkronizálását

# REKLÁMHIRDETÉSEK

Film-, diaposzítív-, plakát- és vitrinreklámhirdetések  
a budapesti bemutató filmszínházak részére  
kizárólag és vidékre

# A MAGYAR VILÁGHIRADÓ

című hangos filmriport kiadója:

# MAGYAR FILM IRODA RT.

---



Igazgatóság és gyártelep:

Budapest, IX., Könyves Kálmán-körút 15. Tel.: 146-346

Híradóraktár:

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 25. Telefon: 145-510

MSZ

# FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

ELSŐ ÉVFOLYAM 17. SZÁM  
BUDAPEST, 1939, JÚNIUS 10.

Megjelenik minden szombaton

Főszerkesztő:  
ÁGOTAI GÉZA dr.

Felelős szerkesztő:  
VÁCZI DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Budapest, VI. Andrásy út 69.  
Telefon: 113—305

Postatakarékpénztári  
csekkszámja száma: 15.410

Kiadótulajdonos:  
a Színművészeti és Filmművészeti  
Kamara

Felelős kiadó:  
Lieber László dr.

Kiadóhivatali főnök:  
Gyimesy Kásás Ernő

Előfizetési ár:  
egy évre . . . 30 pengő  
fél évre . . . 16 pengő

## TARTALOM:

Magyar rövidfilmek kötelező be- mutatása . . . . .	1
A film sajátos egyénisége: Dálokj János . . . . .	2
Merre visz a szebb jövő? Morvay Pál . . . . .	3
NEMZETI FILMHÉT. (v. d.) . . . . .	4
Kádas Károly dr. megnyitója . . . . .	4
Tórey Zoltán dr. előadása: . . . . .	5
Bingert János dr. előadása: . . . . .	6
Geszti Lajos bemutatója . . . . .	9
Mozi:	
Az 54.100/1939. B. M. sz. rendelet	11
Premier plan: Cserépy László . . . . .	12
Új filmek:	
Az utolsó Katalin . . . . .	12
Üldöznek a nők . . . . .	12
Külvárosi szálloda . . . . .	13
Szárnyas tengerészek . . . . .	13
Beszámoló a hét üzleti eredményei- ről . . . . .	13
A premiermozik műsora . . . . .	13
Külföld . . . . .	14
Kinótechnikai társaság . . . . .	15
Kultúrfilm . . . . .	15
Szakirodalom . . . . .	15
Hírek . . . . .	16
Híradók: . . . . .	16
Filmcenzúra . . . . .	III

Készült a Centrum Kiadóvállalat Rt.  
nyomdájában.  
Budapest, VIII. Gyulai Pál utca 14.  
Telefon: 144—422, 144—423.  
Felelős: Welker József.

# MAGYAR FILM

## Magyar rövidfilmek kötelező bemutatása

Örömmel olvastuk a Budapesti Közlönyben a belügyminiszternek a magyar nyelvű ismeretterjesztő, oktató és kultúrfilmek kötelező bemutatásáról szóló rendeletét. Életbelépett tehát egyike azoknak a magyar filmgyártást támogató rendelkezéseknek, amelyek érdekében a Filmkamara vezetősége több ízben eljárta illetékes helyeken és amelyek ügyében a MAGYAR FILM hasábjain ismételtelen jelentek meg közlemények.

Az új rendelet értelmében a jövőben

a mozgóképszínházak kísérő műsoruk 30 százalékát azokból a Magyarországon magyar nyelven készült legalább 250 méter hosszú hangos ismeretterjesztő, oktató és kultúrfilmekből tartoznak összeállítani, melyeket az Országos Mozcóképvizsgáló Bizottság alkalmasnak minősít arra, hogy a kötelező arányszámba beszámíttassanak.

Ezenfelül a rendelet értelmében a belügyminiszter 400 méternél nem hosszabb egyes országos jelentőségű nemzeti célú filmeknek a mozgóképekben való kötelező bemutatását is elrendelheti. Ezek a filmek beszámíthatók a „kötelező százalék”-ba.

Reméljük, hogy a belügyminiszter fenti rendelete következtében nagyobb lendülettel tör előre a magyar filmgyártás és más kultúrállamokhoz hasonlóan nálunk is jelentős virágzásnak indul filmgyártásunk ez az ága.

Kívánatos volna ez nemcsak kulturális és gazdasági szempontból, hanem azért is, mert ismét újabb munkalehetőségeket nyújt a szakma legkülönbözőbb területein dolgozóknak. Nem közömbös azonban magyar nemzeti szempontból sem a rövidfilmek bemutatása — elsősorban külföldön, mert hiszen a magyar filmhíradón kívül a rövidfilmek hivatottak szélesebbkörű külföldi terjesztésre, minthogy ezek sokkal kisebb nyelvnehezégekkel találkoznak, mint a játékfilmek.

Amikor egyrészt örömmel állapítjuk meg, hogy a várvavárt intézkedések közül megjelent az első rendelet, ugyanakkor másrészt sajnálattal kell rámutatnunk arra, hogy az ismételtelen kért egyéb törvényhozási és kormányrendeletek még mindig nem láttak napvilágot, holott a gyártási évad már igen előrehaladt és a gyártók a legszebb gyártási napokat mulasztják el tétlenül. Bár nagyon értékesnek tartjuk a rövidfilmek gyártását támogató rendeletet és örülünk annak, hogy végül életbeléphetett ez a régen várt intézkedés, mégis kétségtelen, hogy

sokkal nagyobb jelentőségű volna, ha a játékfilmgyártás támogatása érdekében tervezett többi rendelkezés is mielőbb megjelenhetne.

Tudomásunk szerint az előkészítő munkálatokat már régebben befejezték és így türelmetlenül várja a szakma, hogy mikor jelennek meg az intézkedések.

A legégetőbb rendelkezések közé tartozik

a magyar játékfilmek kötelező améta-játszásának bevezetése, valamint az ezt kiegészítő intézkedés, amely szerint a jövőben hatóságilag lebélyegzett jegyeket árusítanának a mozgóképszínházak.

Hasonlóképpen igen jelentős intézkedés volna a mozijegyek után fizetendő jegypótfillérek életbeléptetése, amely fillérekből összegyűlő tőke a gyártás állami támogatására szolgálna alapul.

Munka nélkül, tétlenségre kárhozottatt türelmetlenséggel várják a keresetény magyar gyártók a kilátásba helyezett kormány és törvényhozási rendelkezéseket. A bizonytalan helyzet megszüntetésére szükség volna a rendelkezések mielőbbi megjelentetésére.

A magyar filmgyártás jövője érdekében ismételten arra kérjük az illetékeseket, hogy a mai bizonytalanságnak a már lefárgyalt és előkészített intézkedések életbeléptetésével mielőbb vessenek véget, mert csak a vállalkozási kedv és bizalom kialakításával indítható újra útnak a magyar filmgyártás.

## A film sajátos egyénisége

Irta:

DÁLOKY JÁNOS

(Folytatás.)

### Vizualitás.

Minden érzelmektől kísért élményünk (érzéketek, emlékezések, képzeletképek, események stb.) kifejezést keres magának és törekszik egyúttal teljesen elementáris módon a testen is megnyilvánulni. Az érzelmek és a milió vizuális kifejezésére törekvés tehát egyetemes emberi. (V. ö. Neumann.) Az ősidők képies beszéde a kulturális fejlődés folyamán az absztraháló képesség kifinomodásával a kifejezett élmény közvetítésében a fejlődés sajátos eredményeképpen átalakult, helyesebben kibővült a beszéd, majd a betű erejével. A beszéd és az írás mögül már úgy kell kibányászni az értelmet, ami pszichológiailag úgy történik, hogy az élő, illetve írott szó nyomán kép támad fel bennünk, szóval nem egyszerre a teljes valóság közvetítődik. A képies beszéd, a beszéd, a betű és a mozgókép tehát nemcsak a fejlődés állomásait, hanem mélyreható változásokat is jelentenek. (Gró Lajos.)

A kultúrtörténet tanúságai azonban a legprimitívebb ősidők elemei is továbbbhatnak az emberiségben s bármennyire kifinomult is a gondolkodás, a szellemiség volt formái a haladó emberiség intellektualitásában is megtalálhatók. Természetesen túlzás pl. Gregor elképzelése, hogy mintegy a fejlődés sajátos jegyeit elsikkasztva, a ma emberének gondolatközlő formáit visszafejlesztjük a képies gondolkodás közvetlenül érthető egyszerűségére, annál is inkább, mert a kép sem pótolhatja teljesen a valóságot, hiszen a vizuális közlési mód sem a legtökéletesebb, hanem csak a legközvetlenebb.

Csak arról lehet szó, hogy a vizuális rész a természetességtől megkívánt mértékben felszabaduljon a szavak mögöttiek kifejezésére. (Valér Erik.)

Az ilyen irányú törekvéseket pedig a művészi élet minden területén megtalálhatjuk. Korunk életszemléletében mindinkább növekvő szerep jut a vizuális elemeknek. Ezt legjobban mutatja az a körülmény, hogy századunk színházi kultúrájában is mindjobban a szem kívánalmi jutottak uralomra. Az emberiséget azonban, mely a humanizmus győzelme óta ahhoz szokott, hogy jóformán csak szavakban gondolkozzék, tulajdonképpen a film kezdte arra nevelni, hogy, ha nem is teljesen, de egészséges ösztönrel mindenestre gazdagító mértékben visszatérjen a mihikus előidők képfantáziájához, mely a könyvbeli gondolkodás kötöttségei alatt teljesen feledésbe merült. (V. ö. René Fülöp-Miller.) Már emiatt is korszerű művészet a film, mert vizuális fölényével meglepő részletlehetőségekkel gazdagította a művészi életet s egyedül van birtokában az időben és térben egyidejűleg szemléltető ábrázolási módnak.

A film a láthatóság birodalma. Technikai lehetőségei által mutatja meg a cselekvésnek, tehát a jelenetnek, a képnek mozgását. Ezáltal különösen alkalmas arra, hogy a néző lelkében megrázó hatásokat idézzon elő. (Harms.) Ezzel okolhatjuk meg azt a jelenséget, hogy bármilyen együgyű is a filmdarab, a néző önkéntelenül is figyelemmel kíséri a mozgó cselekményt s figyelme hamarosan érdeklődéssé fokozódik.

Természetesen az igazán művészi vizualitás belülről kapja erejét, átvilágítja a történést és mozgás lényegét. A film főanyaga a vizualitás a képsorozatok összefüggése és minden más eleme, pl. a dialóg szövege elvileg csak illusztráció s csak ott kap jelentőséget, ahol a mozgásbeli, drámai effektus megkívánja. Ez teljesen érthető, mert, mint túlnyomórészt optikai jellegű művészetnek, elsősorban a szemhez kell szólnia s miután a filmet egy vágy, a pszichológiai dinamika hozta létre (Gró Lajos), hallatlanul nagy erő rejlik a vizualitásában, különösen a filmnél, ahol a közelhozás segítségével az emberi arc és mozgás a legnagyobb regénynél is tökéletesebb interpretátorrá válik.

Emlékezzünk csak a *Táncrend*-ben Pierre Blanchar, a *Beethoven szerelmé*-ben Harry Baur, a *Kétlelkű ember*-ben Raimu és Pierre Blanchar, a *Mellékutca*-ban Irene Dunne, a *Mazurká*-ban Pola Negri, az *Örvény*-ben Jean Galland és Jeanne Boitel, a *Félelem*-ben Gaby Morlay, az *Édes anyaföld*-ben Paul Muni és Louise Rainer megrázó, felejthetetlen arcjátékára.

Ebben a tekintetben a film a vizualitás hatáslehetőségeinek szinte kimeríthetelen kincsesbányája, annál is inkább, mert nincs az a fantázia-teremtette elképzelés, amit a film korlátlan technikai adottságaival meg ne valósíthatna. Nem túlzás tehát, ha azt mondjuk, hogy a látvány tiszta képszerűsége és gyors változása sokszor elemi erővel ragadja magával a gondolatot is, ugyanis az élethez éppen azért áll közelebb a művészet, mint a tudomány, mert nem fogalmilag, hanem szemléletesen ábrázol. (Kornis.)

Ugyanezzel cáfolhatjuk meg azt a felfogást is, mely szerint a film inkább a fiziológia és fiziognómia körébe tartozó kifejező külsőségek, mintsem mély lelki konfliktusok közvetítésére hivatott. Az életteljesség szempontjából mindenestre szükség van a beszédre, mert az embernek a tárgyak és érzések fogalmi mellett olyan dolgokat is ki kell fejeznie, amik térben és időben nem rögzíthetők, nem érzékeltethetők és nem érezhetők, (v. ö. Valér Erik.), azonban, amint már kifejtettük, a vizualitás az első. A filmszerűség egyik legfontosabb ténye az életteljesség szigorú szemelött tartásával éppen a film vizuális egyéniségének és a beszédnek harmonikus összeegyeztetése.

(Folytatjuk.)

# Merre visz a szebb jövő?..

Irta:

MORVAY PAL

a MMOE ügyv. alelnöke

Hónapok óta dúl e lap hasábjain is a harc a vergődő magyar filmgyártás alátámasztása körül. A mozis cikkírók igyekeznek tárgyilagosságukat megőrizni és legalább is nem támadni a filmgyártókat és kölcsönzőket.

Sajnos

a filmesek közül egyesek csak közvetlen érdekeiket látják, nem néznek a távolabbi jövőbe, mert ha ezt tennék, nem igyekeznének a mozikat tönkretenni, hiszen azok tönkrejutásából az egész szakma katasztrófája fejlődne ki.

A gyártók és kölcsönzők, mint természetesen és magától értedődő, a mozisokra különösebb jelentőséggel nem is bíró elgondolásokról írnak olyasmikről, amelyek megvalósulásuk esetén elkerülhetetlenül romlásba döntik a mozikat. Egy mellékmondatban intézik el azt a kívülről jött tervet, amely

**másfélmillió pengőt akar évente a Repülő Alap céljaira elvenni a moziktól és észre sem veszik, hogy ez a horribilis összeg a magyar filmgyártásban megforgatott pénznek majdnem a felét teszi ki.**

Vétkes és gondatlan naivitás, ha szakemberek e tervek mellett egyszerűen elmennek, hiszen — ha gondolkoznak — rá kell eszmélniök, hogy

**ilyen összeg kiszivattyúzása a szakma vérkeringéséből halálos beteggé fogja tenni a filmgyártást és kölcsönzést is.**

Ha ehhez hozzászámítjuk az olyan csekélységek, mint a zsidótörvény folytán várható és kezdeteiben már is tapasztalható közönségcsökkenés, mint a magyar gyártmányú rövid filmek kötelező játszása, az alkalmazottakkal kapcsolatosan fokozatosan emelkedő fizetésterhek, végül a kötelező amétajátság (alkalmasint selejtfilmekkel összekapcsolva) körülbelül tiszta képet kaphatunk arról, hogy

**milyen sors vár azokra az új, üzleti tapasztalatokkal még nem is rendelkező keresztény mozisokra (és velük együtt az egész szakmára), akik a híres tröszt-**

**fejedelem karrierjének hírével készülnek most mozissá lenni, azt hívén, hogy a kereseti lehetőségek paradicsomába jutnak be. Ebben a paradicsomba ilyen körülmények között a kisemberek sorra el fognak bukni és feltartóztatlanul ismét trösztök kezébe jutnak majd a mozik, amely törekvéseknek már is sok előjelét látjuk.**

Ezt tegyék megfontolás tárgyává azok a filmgyártásban és kölcsönzésben érdekelt kartársak, akik a jövőbe néznek és akik állandó existenciát akarnak maguknak biztosítani. Fontolják meg:

**nem volna-e helyesebb egymás marása, kitergetése helyett a közös veszélyek ellen küzdeni és egyesült erővel rámutatni arra a példátlan igazságtalanságra, hogy míg más — a mozihoz képest a nagytömegek szempontjából jelentéktelenebb — művészeti ágak az állam nagy támogatását élvezik, addig a mozit és a filmet csak adófizetőnek tekintik és e téren annyiban részesítik kiváltságban más adózókkal, kereskedőkkel, iparosokkal szemben, amennyiben adóik amazokénak a vigalmi és jótékony célú adók révén már eddig is sokszorosára rúgnak és most a tervezett jegybélyeg folytán újra meg fognak sokszorozódni.**

Nem sajnálják azokat a milliókat, melyeket az állam és a városok a képzőművészetekre, a százazreket érdeklő színművészetre és a tízezrek kultúrigényeit kielégítő opera támogatására költenek, de még akkor is hangos szóval kell rámutatnunk a bennünket ért igazságtalanságokra és aránytalanságokra, ha ezért elfogult konzervatívok a műveletlen bélyegzőt fogják ráknymolni. Hirdetnünk kell, hogy a mai népi-nemzeti irányzat következetlen célkitűzéseire akkor, amikor csak a tíz- és százazretek szórakozásáról, ízlésének fejlesztéséről, irányításáról gondoskodik és

**a milliók leghatalmasabb kultúrforrását csupán adóforrásnak tekinti.**

Addig kell írunk, küzdenünk, agítálnunk, amíg nekünk is akad olyan nagykoncepciójú vezető politikusunk, mint Németországban Göbbels, aki — mint a német kulturális ügyek legfőbb intézője — felismerte a film és mozi óriási jelentőségét, azt az állam támogatása szempontjából minden más elé helyezte és a német filmgyártásnak valóságos apostolává vált. Ezzel szemben

**nálunk a politikai vezérek még ma is alacsonyrendű szórakozásnak tekintik a mozit (egyik legnagyobb kultuszministerünk azzal dicsekedett, hogy ő sohasem volt moziiban!), csak azért foglalkoznak vele, mert jelentékeny gazdasági problémát látnak benne és a legjobb esetben is csak szép szavakat mondanak el arról, hogy a filmet nemzetibb és művészibb irányba kell terelni.**

Egy pillanatra sem jut eszünkbe, hogy ez az irányítás elsősorban pénzkérdés, hiszen le kell mondani az üzleti sikerhajhászásról és ezt a lemondást csak az állam támogatása teheti lehetővé. Ez a támogatás pedig annál könnyebb volna, mert a fedezetet maga az érdekelt szakma szolgáltatná a tőle igazságtalanul beszédett külön adók visszavezetése útján, amiből szinte gyepekjáték volna az összes ideális, de a nemzetpolitika szempontjából egyúttal nagyon is reális problémák megoldása.

**Intrikálás, egymás ellen uszítás a mi problémáinkat meg nem oldhatják, legfeljebb pillanatnyi előnyöket szerezhetnek egyik vagy másik csoport javára, amit azután feltarthatatlanul követ a visszahatás.**

Összpontosítani kell szakmánk valamennyi szellemi erejét és fegyverét és meg kell kísérelni a közhangulatot és főleg a vezető politikai tényezőket meggyőzni arról, hogy nemzetük ellen vétkeznek, ha továbbra is lemondanak a filmnyújtotta óriási nemzeti és kulturális irányító és képző lehetőségekről.

**A szakma vezérei és harcosai összefognak és egyesült erővel akkor fogják bizonyítani hivatottságukat, összefognak és egyesült erővel küzdenek e célok megvalósításáért.**

# NEMZETI



# FILMHÉT

Lillafüred, 1939. június hava.

Hetek óta tartó szorgalmas előkészületek után mult hét szombatján megnyílt a Nemzeti Filmhét Lillafüreden. A hegyek övezte völgyparadicsom festői tündérvárája, a Palota Szálló ünnepélyes díszbe öltözött ezúttal. Magyar és külföldi zászlók tarka erdejét lobogtatja a felvidéki szél. Az előző hetek elszomorítóan hűvös, esős ideje valami titkos nemzeti parancsára derűs, napsütésessé várszolódott. Kellemes meleg nap tűz le a töretlen kék égről és beragyogja a lillafüredi Eldorádót, mindent és mindenkit.

Egymásután futnak be a szálló elé a pesti autók szombat reggeltől a megnyitó-estig szüntelenül. Ismert magyar filmemberek, hatósági notabilitások jókedvűen szállnak ki a kocsikból. Hangos, barátságos üdvözlésektől cseng az egyébként csendes hall. Megérkeznek a Nemzeti Filmhét vendégei. Azok, akik megéreztek, átlátták ennek az új magyar filmpropogandának szükségességét, erejét.

A megjelentek társaságában a következő neveket sikerült feljegyeznünk: Lukács Béla földművelésügyi államtitkár, Kádas Károly miniszteri osztályfőnök, vitéz Haász Aladár dr. miniszteri osztályfőnök, Jeszenszky Andor miniszteri tanácsos, báró Villani Lajos követségi tanácsos, Kiss Ferenc a Filmkamara elnöke és neje, Balogh László dr. min. o.-tanácsos, Tórey Zoltán dr., a Magyar Film Iroda ügyvezető igazgatója, Nagy Sándor dr., a Hunnia aligazgatója, Ágotai Géza dr., a MFI osztályvezetője, Morvay Pál, a MMOE ügyv. alelnöke, Hubrich Virgil, az UFA igazgatója, Kolba Gyula, Ujhelyi József, Innocent Vincze Ernő szerkesztők, Barla László dr., a Mester Film igazgatója, szalontai Kiss Miklós filmgyártási ügyvezető, Kertész István dr., az IBUSz filmszáll. oszt. vezetője, Major Gyula, a Függetlenség utazási irodájának igazgatója, Tangl Lóránt, a Hunnia üzemmérnöke, Marton Tibor, a Kodak igazgatója, Vácsi De-

zső, a Magyar Film f. szerkesztője, Kertész István, az UFA főtisztviselője, Bordy Bella, Lukács Margit, Bornemisza Gábor, Erdélyi István dr. és neje, Bánáss József százados, Szentpály István dr., Babay József, Horváth János és neje, Delmár Walter, Cselle Lajos főtitkár, Cserépy Arzén, Cserépy László, Csepreghy Béla, Csepreghy Jenő, Barabás Pál, Hausz Mária, Eiben István, Kovács Gusztáv, Castiglione Henrik, Csomor Gyula (Debrecen), Bécsi József, Jeszenszky Ferenc, Kokas Klára, Krupka András, Kovács Terus, Lévy Béla és neje, Létay Ferenc dr., Lakner Artúr, Lohr Ferenc, Matolay Géza, Miklós Ferenc dr., Mály Gerő, Némec Lajos (Pét), Ölvedy Zsóka, Ráthonyi Ákos, Rác Valéria, Ruttner Ferenc (Rákosszentmihály), vitéz Kostaházy Károly dr. (Miskolc), Sebes Árpádné, Somkúti Ist-

ván, Szlammer Béla, Siklóssy Pál dr., Stób Zoltán és neje, Schmidt Gyula és neje (Hajdunánás), Sebestyén Tiborné, Szüts György és neje, Takáts Antal, Turay Ida, Tamásy József, Kertész István, Vincze László és neje, Vass Károly, Zöldi Jánosné és még nagyon sokan mások.

Estére gálaruhás hölgyekkel és szmokingos urakkal zsúfolt a nagy előadói terem. Komoly, ünnepi hangulat uralkodik a díszes közönség soraiban. Lukács Béla földművelésügyi államtitkár, minisztériumának képviselőjében mint házigazda üdvözlő meleg szavakkal az egybegyűlteket s átadja a szót Kádas Károly dr. miniszteri osztályfőnöknek, a Filmhét egyik alelnökének, aki az elfoglaltsága miatt távolmaradt Zsindely Ferenc miniszterelnökségi államtitkár, a Filmhét elnöke helyett mondta el a következő megnyitó beszédet:

## Kádas Károly dr., min. oszt.-főnök megnyitója

MÉLYEN TISZTELT  
HÖLGYEIM ÉS URAIM!  
MAGYAR TESTVÉREIM!

A m. kir. kormány megbízásából dr. Zsindely Ferenc államtitkár úr Ó Méltósága akarta ünnepélyesen megnyitni a Magyar Nemzeti Filmhétet, azonban sajnos, másutt akadt halaszthatatlan teendője és így reám — mint helyettesére — hárul a feladat, hogy az itt összegyűlt illusztris társaságot üdvözöljem.

Hölgyeim és Uraim!

A film a tömegek kultúrája. Mint hirdó ott van minden fontos eseménynél, mint oktató a modern tanításnak egyik nélkülözhetetlen eszköze, mint szórakoztató megnevetető vagy megrikatja a munkában elfáradt embereket a nagyvárosban és a falun egyaránt. Hatalmas propogandaeszköz, amely milliók véleményét alakítja ki és irányítja. A reklámfilm új fogyasztórétegeket teremt, a keskenyfilm ma már a legkisebb tanyára is utat talál, s az amatőrfilmezőknek napról-napra emelkedő száma már szinte sporttá fejlesztette az amatőrfilmezést.

A Filmhéten a szakmának hivatott emberei fogják ismertetni mindazokat az adatokat, amelyek a filmnek kulturális, gazdasági, nemzetközi, politikai jelentőségét méltatják, s a számok világánál is büszkén állapíthatjuk meg majd azt, hogy a kis nemzetek között messze elől járunk a filmkultúra terén.

Az a gárda, amely különösen az utolsó esztendő alatt művészi és technikai téren sokat tanulva és tapasztalva megerősödött, s az ifjúság, amely az utóbbi idő alatt kapott szerepet, az a gárda, amely telve van faji öntudattal, magyar őserővel és tehetséggel, biztos záloga annak, hogy a magyar filmgyártás fejlődésében nem lehet megállás, azt áldozatos munkával ezután is tovább fogjuk fejleszteni.

A Filmhét a seregszemléje annak, hogy ebben a munkában kire számíthatunk.

Ne kedvetlenítsen el senkit az, hogy a magyar filmgyártás pillanatnyilag mintha megtorpant volna és hogy a rosszindulatú kártyakeverők nap-nap mellett azt fűjják, hogy a filmgyártás válságban van. Mikor

a filmgyártásban ezelőtt pontosan négy esztendővel a kormány erős befolyására határozottan érvényesülni kezdett a keresztény nemzeti irány, akkor is lépten-nyomon azt hallottuk, hogy baj lesz, megbukik a magyar filmgyártás. Ezzel szemben olyan magásra emelkedett, amelyre soha senki nem gondolt. Most is így lesz!

A belpolitikai és külpolitikai események valóban megnehezítik ma a filmgyártás helyzetét, de a kormány már is gondoskodott arról, hogy az átmeneti nehézségek megszűnjenek, hogy az üres műtermekben meginduljon az ott megszokott lázas munka, hogy a mult hibáin okulva, továbbhaladjunk azon az úton, amely annyi dicsőséget szerzett a magyar kultúrának.

Hiszem, hogy a Filmhéten az ilyenkor szokásos szórakozások mellett a komoly előkészítő munkára is sok idő jut, s hogy kitisztulnak a jövő feladatai és útmutatást fogunk kapni a megoldásra.

## Tőrey Zoltán dr., a M.F.I. ügyv. igazgatója, a Filmművészeti Kamara alelnöke előadása

Előbb általánosságban szeretnék mondani néhány szót. Hallgatóságom előtt bizonyára nem szorul bővebb magyarázatra,

**mennyire fontos az, ha a magyar film nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik.**

Nagy népeknél is igen fontos ez, de méginkább nálunk, kis nemzetnél. Ma már általánosan elismert a film nemzeti, kulturális és gazdasági jelentősége. A nemzetközi kapcsolatok ugyane szempontokból bírnak nagy fontossággal.

**Nem vitás, hogy a film is ott szerepel azok között a fegyverek között, amelyekkel a trianoni Magyarország igazságáért eredményesen harcolt és harcol ma is.**

Nagyon sokszor éppen a filmnek volt köszönhető, hogy helyesen ismerték meg a külföldön nemzetünket és igazunkat.

De nemcsak idegen népek felé jelent nagyon értékes kapcsolatot a film, hanem

**arra is alkalmasnak bizonyult, hogy szoros benső kapcsolatokat teremtsen idegen uralom alá került, vagy idegenbe szakadt véreink és az óhaza magyarsága között.**

Vendégeink, de a szakmabeliek is sok újat és érdekeset fognak látni és hallani. A Filmhét kiváló rendező-sége iparkodott a programot úgy összeállítani, hogy mindenki jól érezze magát. Remélem, hogy ez valóra fog válni, s ebben a meggyőződésben nyitom meg a Magyar Nemzeti Filmhétet.

Isten hozta kedves vendégeinket és munkatársainkat!

A nagy tapssal honorált megnyitó szavak után a Magyar Miatyánk — Váczi Dezső himnikus imádsága — hangzott fel Lukács Margit, a Nemzeti Színház tagjának felejthetetlenül elmélyülő előadásában.

**Kiss Ferenc, a Filmkamara elnöke ismertette sorrendben következőnek a Nemzeti Filmhét megtartásának szükségességét, célját és programját.**

Tőrey Zoltán dr., a MFI ügyvezető igazgatója, a Filmkamara alelnöke tartotta meg ezután előadását a magyar film nemzetközi kapcsolatairól. Az érdekes ismertetést itt közöljük:

Gazdasági vonatkozásban is értékesek az ilyen nemzetközi kapcsolatok, mert ha nem is nagy mértékben, de mégis megnagyobbítják a magyar filmgyártás amúgy is szűkreszárt piacát. Úgy érzem, hogy a nemzetközi kapcsolatok fontosságát részletesebben fejtegetni hallgatóságom előtt nem szükséges. Éppen ezért ráterek a magyar film eddig kiépített — és előrebocsáthatom jól bevált — nemzetközi kapcsolatainak ismertetésére.

Elsősorban a  
**a filmhírszolgálatról, riportázsról**  
kívánok szólni.

**Hazánkban a kormány bölcs elhatározásából igen korán, — sokkal nagyobb országokat megelőzve, — már 1924-ben megszületett a Magyar Híradó.**

Az eleinte csak magyar anyagot hozó nemzeti híradó szükségét látta a nemzetközi kapcsolatok kiépítésének és ezért még néma korban kapcsolatot létesített a velünk már akkor barátságos nagyhatalommal, Olaszországgal.

**Hat év eltelte után, — amikor az addig néma híradó hangossá lett, — Világhíradóvá bővült és a magyar anyag mellett rendszeresen**

**hozott külföldi képanyagot is.**

Ezt a külföldi anyagot csere útján magyar képanyagért kapja a híradó, ami igen széles körben intézményesen biztosítja külföldi nemzetközi híradókban a magyar események közzétételét. A Magyar Világhíradó állandó és szerves filmszeret létesített Olasz-, Német-, Lengyel-, Franciaországgal, a Skandináv államokkal, Svájc, Anglia, Japán és az amerikai Egyesült Államokkal.

**A magyar filmhírszolgálat feladatát nemzeti és nemzetközi vonatkozásban egyaránt eredményesen végzi.**

A magyar nemzeti szempontok érvényrejtetése mellett gazdaságilag is igen jelentős volt a magyar filmszakma érdekében a külföldi kapcsolatoknak helyes és kellő időben történt kiépítése.

**A Világhíradóvá fejlesztett magyar híradónak köszönhető, hogy a magyar moziszakma a külföldről ma még bejövő híradókat 70—80%-kal jutányosabban kapja.**

ami egyben természetesen javítja a kereskedelmi mérlegünket is, mert e címen — viszonyítva a multhoz — sokkal kevesebb pénz megy ki a külföldre.

A magyar  
**kultúrfilmgyártás**

ugyancsak szervesen kiépített külföldi kapcsolatokkal rendelkezik. Köszönheti ezt elsősorban annak, hogy az utóbbi években egészen magas, világviszonylatban is elismert nivót ért el.

**A magyar kultúrfilmek elterjedésüket a rendszeres és céltudatos munka mellett főleg nívójuknak köszönhetik és annak az elismerésnek, amelyet különböző filmversenyeken szereztek.**

Szükségét érzem itt annak, hogy néhány kultúrfilm név szerint is megemlítsék. A felsorolt címekből is megállapítható, hogy ezek mindössze a magyar föld legnagyobb értékeit igyekezett megismertetni a külfölddel. Elsősorban azokat a filmeket említem, amelyek nemzetközi versenyeken első díjat nyertek:

„Budapest fürdőváros“ — érem a címői versenyen,  
„Magyar falu“ — Grand Prix a bruxelles-i versenyen,  
„Hungária“ — ezüst serleg a címői versenyen,

„Magyar ló“ — ezüstérem a párisi világiállításon,

„A magyar falu művészete“ — ezüstérem a párisi világiállításon,

„Vadászat Magyarországon“ — aranyérem a velencei filmversenyen,

„Szent István, a magyarok első királya“ — a „legjobb rövid játékfilm“ díja Velencében.

Ezenfelül bronzéremet és diszoklevelet nyert a párisi világiállításon és Velencében 7 magyar kultúrfilm.

Örvendetes, hogy ezek a kultúrfilmek a világ minden táján bemutatásra kerülnek. Magyar nemzeti szempontból mérhetetlen a jelentőségük, de ugyanilyen fontos a szerepük közvetlenül és közvetve a magyar gazdasági élet szempontjából is. Hozzájárultak ezek a filmek — hogy mást ne említsek — a magyar áru-export és a magyar idegenforgalom jelentős kifejlődéséhez.

### Játékfilmgyártásunk

külföldi kapcsolatai:

A néma film abszolút nemzetközi valami volt. Nem ismert nyelvterületet, de éppen ez a körülmény volt okozója annak, hogy a háború alatt és az utána következő években virágzó magyar filmgyártás elsorvadt. A hatalmas Amerika lehengerelte az európai filmgyártást, köztük természetesen a magyart is.

**A hangos film nagyrészt megszüntette a film nemzetközi voltát és a nyelven keresztül nemzetivé tette a filmgyártást. Megszűkítette ugyan a filmpiacot, mégis bármilyen kiesi is volt, magyar piacot teremtett és végül is ez tette lehetővé és egyben szükségessé a nemzeti magyar játékfilmgyártást.**

Ez a filmgyártás természetesen bizonyos adottságokkal és körlátokkal találta magát szemben. Ezek az adottságok szabták meg pld., hogy mennyiért lehet egy magyar filmet gyártani. A magyar játékfilmgyártásnak piaca Magyarországon, illetőleg a magyar nyelvterületen. Magyarországon kívül az utódállamok és Amerika jött és jön tekintetbe. Sajnos, ezt az elméletileg lehetséges területet is megszükitette Románia és Jugoszlávia eddigi magatartása, amely a legmoverebben elzárkózott a magyar filmek behozatala előtt.

**A magyar játékfilmek nemzeti szempontból egészen kitünő szolgálatokat tettek az azóta meg-**

**szünt Csehszlovákiában, ahová a magyar filmek kétharmad része eljutott.**

Csehszlovákiai kapcsolatunk egyébként szabályt erősítő kivétel, mert egyetlen olyan filmrelációnk volt, amelynek megszűntén mindnyájan szívből örvendeztünk.

**Egészen rendszeresen kerültek el játékfilmek az Egyesült Államokba, ahol a magyarság nagy tömegei élnek. Amerikát járt magyarok egyhangúan állítják, hogy előbb és jobban ható kapcsolat az új és az óhaza magyarjai között mint a film, nincsen.**

Közismert, hogy Jugoszláviához való viszonyunk napról-napra javul és remélhető, hogy oda rövidesen el is jutnak filmjeink. Más a helyzet Romániával szemben, amely egyelőre még mereven elzárkózik a magyar film behozatala előtt. Pedig ez a terület az ott élő magyarság nagy számára való tekintettel, igen jelentős volna.

Az amerikai és csehszlovákiai kapcsolatok gazdasági szempontból

## Bingert János dr., a Hunnia Filmgyár rt. igazgatója előadása

Kultúra és gazdaság, két olyan szétágazó fogalom, amelyet elvontan, egy síkban elképzelni már magában is nehéz. Ha most még hozzávesszük, hogy a mi esetünkben *kulturális* jelentőségről egy *iparban* kívánunk beszélni, akkor a probléma súlyossága még inkább szembetűnő. És mégis békésen megfér a filmgyártás feladatai között a kultúra és gazdaság. Bár, ismerjük el nyugodtan, hogy

*kevés olyan bonyolult ága van még a gazdasági életnek, mint éppen a filmgyártás.*

Művészi, technikai és gazdasági szempontok egyforma erővel és fontossággal irányítják. Ha a filmgyártás egy termékéről megállapítjuk, hogy benne hiba esett *művészi vonatkozásban*, már baj van az eredménytelenséggel. De ugyanígy a technikai-  
lag nem sikerült film sem tudja megállni rentabilitás szempontjából a helyét a versenyben, amely a piacon természetszerűleg mindenkor érvényesül. Végül

*minden művészet és technika hiábavaló akkor, ha az értékesítés vonalán baj van és a film gazdasági vonatkozásban nem*

is jelentősek voltak. A magyar játékfilmgyártók egész biztosan számíthattak elsősorban az amerikai eladással, de sokszor a csehszlovákiai értékesítéssel is, ami a gyártási költségeknek 8—10%-os fedezetét jelentette.

Hisszük, hogy a gyártás jelenlegi mélypontján és a most jelentkező bajokon, a magunk erejével és az illetékes helyek megértésével hamarosan túl leszünk.

**A magyar filmgyártás új, eredményes korszakát várjuk és ezzel párhuzamosan kell fenntartani, sőt továbbépíteni meglévő nemzetközi kapcsolatainkat, melyeknek nemzeti és gazdasági jelentősége szinte beláthatatlan.**

*A magyar filmgyártás kulturális és gazdasági jelentőségéről Bingert János dr., a Hunnia Filmgyár igazgatója szólt. A stílusosan derűs esetekkel és példákkal fűszerezett kitünő előadást teljes terjedelmében ismertettük azok részére, akik nem hallhatták.*

*váltja be a hozzáfűzött reményeket.*

Tehát csak a hármaskör érdek megdöntése, ésszerű és céltudatos ki-egyensúlyozása biztosíthatja a tartós eredményt.

Kulturális szempontból a film művészi és technikai vonatkozásai együttesen kerülhetnek elbírálás alá. Rossz szójáték volt ugyan, de igen találó az, amit egyszer a magyar film művészi feladatairól beszélve, egy szellemes gazdasági ember mondott, amikor azt állította, hogy

*„művészet már az is, hogy magyar film egyáltalán létezik.“*

Ez a kissé száraz és epés igazság azonban megfontolást érdemel. A magyar filmgyártás művészi feladatainak kijelölésekor ugyanis tekintettel kell lennünk azokra az adottságokra, amelyek keretén belül magyar filmeket kell gyártaunk.

*Hallatlanul kényelmes és kézenfekvő a magyar művészi feladatokat amerikai lehetőségekben elképzelni.*

Kellemes és felemelő órát szerez, aki a magyar irodalom és történelem gazdag kincsesházából kikeresi ma-



gának azt a sok remek filmtémát, amely csak egy kis gondolkodással is szinte kézzelfoghatóan jelentkezik.

*Azt hiszem, minden magyar filmgyártónak eszébe jutott már a Toldi, Mátyás király kora, Attila, a szabadságharc és sok más hasonló hálás filmtárgy. A laikus szívesen a filmgyártással foglalkozó szakemberek rövidlátásával okolja meg azt, hogy ezekből eddig nem készült magyar film.*

Pedig ha tudnák, hány éjszakán keresztül törték már a fejüket komoly magyar filmszakemberek azon, mi-kép lehetne ezeket a témákat méltóan filmben megörökíteni.

Amíg az amerikai, német, sőt még a francia filmgyártó is csak az igazi jó téma és ötlet felfedezéséig vajúdik — mert azután csak a méltó formában és a helyes eszközökkel történő filmrevitel feladataival kell küzdenie — addig

*nálunk éppen a gazdasági szempontok súlyánál fogva nap-nap mellett kell elejteni nagyszerű filmötleteket azzal a visszatérő és lemondó megjegyzéssel, hogy gazdaságilag megoldhatatlan!*

Szóval, valljuk be őszintén, a magyar filmnek művészi vonatkozásban sajnos, mindig meg kell alkudnia az anyagi lehetőségekkel. Aki nem érzi minden vonatkozásban azt a különbséget, amely közöttünk és a nagy piaccal rendelkező államok és népek között fennáll, az a filmek megítélésénél is sokszor fogja szemünkre vetni, miért nem olyan filmet csinálunk, mint az amerikaiak, vagy a franciák.

*Ha ezeknek a jóhiszemű, de kétségtelenül elhamarkodott kritikusoknak mindig el tudnánk mondani, hogy mi a különbség időben és pénzben a mi legjobb filmjeink és a felkapott külföldi filmek között, azt hiszem megdöbbenének.*

Mert hogy szabad félmillió dolláros, öt millió frankos, vagy hatszázezer márkás átlagfilmeket egy magyar filmmel összehasonlítani? Elismerem ugyan, hogy a művészet nem mindig az anyagi lehetőségekkel függ össze, de állítom, hogy

*művészi teljesítmények gazdagabb keretben, nagyobb anyagi lehetőségek között, sokkal méltóbb módon érvényesülnek.*

Ugyanezek a korlátok jelentkeznek filmgyártásunk *technikai* vonalán is. Világnyelveken készülő hangosfilmekhez képest talán

*a magyar filmgyártás technikailag kevesebbet nyújt, de kisebb nemzetek bármelyikével nyugodtan felvesszük a versenyt.*

Nem véletlen, hogy például a Magyarországon német nyelven készülő filmek, szinte kivétel nélkül, óriási üzleti eredményt értek el nagyrészt technikai értékeik miatt is a német filmpiacon. Ugy vagyunk tehát vele, mint az egyszerű ember, aki egy kérdésre azt felelte, hogy „tudnék, ha hagynának”.

És itt mindjárt nézzünk csak szemébe annak a sokszor felvetett kérdésnek:

*miért nem alakítottunk ki már eddig is egy különlegesen magyar filmstílust mint ahogy azt például a franciák, vagy oroszok önmaguknak kifejleszthették.*

Szívesen felelek most erre is. Adják meg nekünk úgy az illetékes hivatalos körök, mint az egész magyar közönség ugyanazt a szabadságot, amit például a franciák élveznek, akár a témák megválasztásánál, akár azok kivitelezésénél — és meggyőződésem szerint egy-két esztendőn belül olyan újszerű magyar filmstílus fog kialakulni, hogy arra méltán büszkék lehetünk.

A közelmúlt egyik nagy magyar filmsikere kétségtelenül újszerű, itt-ott merész, de mindig igaz és emberi meglátásban és realizálásban taláta meg óriási közönségsikerének megérdemelt jutalmát. Egy másik nagy magyar színpadi siker is művészi vonatkozásában hasonló okoknak köszönheti karrierjét. Azt hiszem mindenki eltalálta, hogy a Bors Istvánra és a Földindulásra gondolok. De hány esztendőnek kellett eltelni, amíg például ezek problémáit filmre, vagy színpadra volt szabad vinni!

Belátom, hogy az életről, az emberi feladatokról, az egyén és nemzet összefüggéséről alkotott felfogásnak megváltozásával függ össze ez is. Sajnos azonban

*úgy látszik, mintha mi itt a művészetek terén, a túlságos óvatosságnál fogva, kicsit az események mögött kullognánk.*

Pedig talán jobb volna, ha problémáikat a mi árnyképeink útján, játékosan és formákba öltöztetetten bo-

csátánánk ki a társadalomba. Nem baj az, ha egyik-másik filmünk felett vita támad. Nem kell megijedni attól, hogy az időben elmaradottak és a rohanók talán nem értik meg egymást és ellentétesen ítélik meg, hiszen amit mi csinálunk, az végeredményében mégis csak mese, költmény, vagy játék.

*Kérünk tehát úgy az államhatalomtól, mint a magyar közönségtől több művészi szabadságot és megértést és ígérjük, hogy ezért cserébe hamarosan adni fogjuk az új magyar filmstílust.*

Ne féljenek attól, hogy „Ingovány”-ba, vagy „Bánatos utcá”-ba tévedünk, ígérjük, hogy nem játszunk össze gunman-ekkel vagy betthuman-ekkel. Nagyon kérjük, ne féljenek tőle, hogy mi a szabadsággal visszaélünk. Higyjék el, hogy

*mi is meg akarjuk találni az új magyar életben a mi kis művészetünknek és mesterségünknek sajátos magyar, de újszerű és méltó életformáját.*

Sokan féltik újabban a magyar filmgyártást az új magyar közszellemtől. Attól tartanak, hogy gyártásunkban túlteng majd a komolykodás, az oktatósi, vagy Istenments, a politika. Nem kell attól tartani!

*Színes, sokszereű és minden jóízű kielégítő programot akarunk adni.*

Művészeink elég szellemesek ahhoz, hogy bölcsességet, ha kell, humorban, megnyugtatót drámában és okulást mesében adjanak. Talán nem lesz baj, ha *igazi magyar* humort fogunk adni és eltérünk attól a sémától, hogy egy kávéházi asztalnál két úr ül és hazudik. Az sem lesz talán baj, ha a tragikumot nem mindig és kizárólag erotikus elferdülésekből alakítjuk ki. Végül talán azért sem fog ránk senki sem haragudni, ha itt-ott rámutatunk a magyar élet egy égető problémájára és filmünkön keresztül kiáltunk mentőt.

*Kulturális program azonban tervszerű gazdálkodás mellett valósítható meg.*

Az utolsó néhány hónapban sokat írtak és beszéltek erről. Sajnos, legtöbbször részletkérdések terelik el a figyelmet az alapvető igazságokról és az igazi feladatokról. Nem lehet célja egy ilyen szűkreszabott elő-

adásnak, hogy a filmgazdaság minden kérdéséről szóljon. Azokat a szempontokat akarom csak röviden érinteni, amelyek alapján az új magyar filmgyártás gazdasági életének ki kell alakulnia. Ilyen elsősorban az, hogy

*becsületes és tisztességes kommerciális filméletet akarunk! Mindenkinnek, aki a magyar filmben tisztességgel és hozzáértéssel dolgozik, meg kell találnia számítását. A magyar film nem okozhat igazságtalanságot azzal, hogy amikor egyik oldalon áldozatai lehetnek, a másik oldalon gazdagodjanak belőle.*

Azt, amit a magyar közönség a magyar filmért fizet, igazságosan meg kell osztanunk egymás között. Röviden szólva: a magyar film- és moziélet minden tagjának részt kell vennie a magyar filmgyártás egészének, mint vállalkozásnak, kockázatában, — de hasonlóképpen részt kell vennie az esélyeiből is. Ezt kívánja a tisztesség! Minden olyan üzleti szokás, sokat hangoztatott gyakorlat, vagy eljárás, amelyik ezzel ellenkezik, meg kell hogy változzék! Nem akarom a multat idézni, mert hátlátlanság lenne az elmúlt nyolc év magyar hangosfilmgyártásáról csak rosszat és vádolót mondani. El kell ismernünk, hogy

*sokat tanultunk a mai napig és ha sikerül egészséges, új életet kialakítanunk, akkor ebben része van a multnak is.*

De mint jóhiszemű üzletemberekhez illik, le kell ülnünk időnként egy kis számvetésre. Ceruzával a kezünkben meg kell találnunk eddigi számításaink hibáit és üzletemberekhez méltóan a jövőben okosabban és jobban kell eljárunk.

Fel kell szabadítanunk üzleteinket a súlyos teherként ránehezülő bizalmatlanságtól. És itt jut eszembe a konjunkturális 7—8 évvel ezelőtti berlini filméletnek egyik, szakkörökben közismert tréfája.

Egy úgynevezett jönevű filmgyártó, pénz hiányában, összeszedett egy tucatnyi váltót, azokat keresztbe-kasul aláíratta üzletfeleivel, barátaival és elment az egyik bankhoz a váltók leszámítása végett. Nézegeti a bankár a váltót és filmes írásáról lévén szó, gyanakvóan pislog. Filmesünk észbekap és ékes szavakkal mondja el, milyen pompás cégek szerepelnek aláírásaikkal a váltón. Megcsillagztatja, hogy ez a váltó néhány hónap mulva nemcsak azt az összeget éri meg, amelyre szól, hanem nagy vagyonot jelent. A bankár rövid habozás után közli, hogy a váltó leszámíthatatlan. Filmesünk

minden rábeszélőképességét latbaveti és újból ismételteti az aláírások nagy értékét és az aláírók megbízható bonitását. De a bankár csak a fejét rázza. Filmesünk befejezi a tárgyalást azzal, hogy újból megkérdezi: „Szóval maguknak ez a remek váltó nem kell?” A bankár tagadó válaszára hamarosan belenyugszik és „Nicht, nicht!” megjegyzéssel egyszerűen széjjeltépi a „pompás” váltót.

Nos, mi valamennyien azt szeretnénk, ha a magyar filmgyártás mostani újjáalakulásával a mi fizetési igérvényeink valóban értékeké válnának, ha a gazdasági élet nagy piacán ismét bizalomhoz jutnánk és elhinnék nekünk, hogy mesterségünk tisztességes, kalkulálható és eredményes. Nem lehet minden esztendőben válságokat átvészeln.

*Ha bizonyos okok már előidéztek ebben az iparban egy válságot, akkor gyökeresen, minden bajunkat gyógyítsuk ki. Talán néhány héttel tovább tart a kúra, de biztos, hogy erősebbek leszünk tőle.*

*Kultúra és gazdaság.* Milyen súlyos egymásra ható feladatkörök. Érdekes lesz talán, ha elmondom, hogy körülbelül tíz esztendővel ezelőtt milyen beszélgetésem volt William Haisszel, az amerikai filmipar évtizedek óta koronázatlan császárával. Többek között, — európai szemüvegen keresztül nézve a dolgokat —, azt kérdeztem tőle, nem gondolja-e, hogy úgy a saját publikuma, mint az európai is, lassanként meg fogja unni azokat a játékokat, amiket mindig talpig szép emberek, nagyszerűen kiagyalt happy-ennel játszanak. Erre Haiss a következőket mondotta nekem:

— Ön bizonyára nem ismeri az amerikai átlagembert, a tömeg életét. A családapa gyárimunkás, aki reggeltől estig a futószalag mellett áll és ugyanazon a gépen ugyanazt a mozdulatot naponta több ezer-szer megteszi. Alkotó részévé lesz a gépnek. Ugyanakkor a családanya valamelyik áruházban dolgozik. A leány irodai munkaerő, a fiú pedig szintén reggeltől estig gépies munkával van elfoglalva. Este találkozik az egész család a sívár, kietlen és tulajdonképpen csak alváásra berendezett lakásban. Kevés változatossággal megfőzik a szokványos konzervet és azt szótlanul fogyasztják el. Utána felkel a lány és udvarlójával moziba megy. Ugyanígy moziba megy menyasszonyával, vagy barátnőjével a fiú is. A két öreg magára maradva, nem talál még beszéd-tárgyat sem. Életük sívár, egyhangú. Ritmusa olyan, mint a munkagépek zakatolása. Könyveket nem olvasnak, az újságok hírein és ríktó címein már túlestek; — jobb hiányában moziba mennek. Az amerikai filmnek tehát ilyen milliós tömegek igényét kell kielégítenie. Ezek az emberek mind vigasztalóbbat, szebbet és

jobbat akarnak látni, mint a saját életük. A férfinak szép nő kell, a nők kisportolt, erős férfiakat kívánnak látni. A mesében ki kell jönnie a happy-endnek olyképen, hogy a mannequint elveszi az áruház igazgatójának fia, az egyszerű gép mellett álló munkásból szorgalma folytán előbb-utóbb vezető tisztviselő legyen és a szalagáló fiatal ügynök kitartással elkaphatja a sánszot, hogy milliommossá váljék. Ennek így kell történnie, mert, ha úgy mutatnám az életet — mondta Haiss, — mint amilyen a valóságban, ridegen, szárazon és legtöbb esetben reménytelenül, megbékítő befejezés nélkül, — akkor Amerikában egy esztendő alatt kirobanna a legszörnyűbb társadalmi forradalom. Az amerikai film oktat, nevel, de óvatos, mert érzi felelősségét és narkotizáló hatásának szükséges voltát.

Ime így vélekedett az amerikai filmszászár a film tömeghatásáról. Egy ország társadalmi kormányát és fékjét látja benne.

De szóljunk-e tovább azokról az eredményekről, amelyeket épp úgy pl. Németország a film útján ért el? Nem kell részleteznünk a közvetett és közvetlen propaganda átütő erejét e téren. És ha most mindezt összevetjük a kulturális és gazdasági feladatokkal, akkor előttünk áll a nagy lecke. Nehéz itt megtalálni az egyensúlyt és nehéz kielégíteni minden igényt. Érdemes azonban foglalkozni vele, mert kétségtelen, hogy társadalmi és nemzetnevelés szempontjából többet ér minden nyomtatott betűnél és a legszebb szónoklatnál.

*A magyar film ma körülbelül 500 nagy moziban és közel 100 keskenyfilmlet előadó moziban mutatja be, sok száz ember előtt képeit és közli szövegeit. A szürke tekercek nemes feladatot is megoldhatnak, komoly munkát is végezhetnek, ha észszerűen használják fel őket.*

Egy azonban bizonyos: nem szabad elfelejtenünk, hogy végeredményben szórakoztatás útján kell mindent elérnünk. Meg kell találni a megfelelő műfajokat és az alkalmas formákat, hogy közönségünket el ne veszítsük. A szükséghez képest meg kell alkudnunk, már csak azért is, mert politikai, szellemi és társadalmi különbségeket kell áthidalnunk. Bár-  
ran merem állítani, hogy

*a magyar művészi hozzáértés még világviszonylatban is az élen jár akkor, amikor szellemes módon, szórakoztatva kell oktatnia és nevelni. Higyjünk magunkban és igyekezzünk fejlődni.*

Befejezésül eszembe jut az évekkel ezelőtt megtartott newyorki rendőri világ-

kongresszuson való részvételem egy epizódja. Több ezren jöttünk össze rendőrök a világ minden országából. Természetesen néhány napon belül kisebb baráti csoportok alakultak ki. Abban a csoportban, amelyhez én is tartóztam, két rendkívül mulatságos ember vitte a hangadó szerepét. Skót ember, valamely kisebb város rendőrfőnöke volt az egyik és az ír rendőrök főparancsnoka, az ír szabadságharc vezére, O'Duffy volt a másik.

A két ember között a játékos tréfálkozásnak sohasem volt vége. Valamelyik este huszadmagammal alapos vizsgálat alá vettük az akkor még szigorú szesztilalom kérdésénél New-York éjszakai életében. Ennek egyik eredménye az volt, hogy skót barátunkat többmagammal kellett ágyába felszállítani. Másnap a kedves skót névnapját ünnepelte. Az ír generális kora hajnalban összecsisztította a társaságot és egy gyönyörű Bruyer-pipát húzott elő a zsebéből azzal, hogy ezt az ünnepeltnek megfelelő ékes előadás kíséretében fogjuk átadni. Nem volt még reggel 9 óra, amikor berontottunk halálos mélyen alvó skótunkhoz. Három, parádéba öltözött szállodai boy vitt egy kis párnát, amelyen a pompás kis pipát elhelyeztük. Az ír generális nagy torokköszörüléssel kezdett bele az üdvözlőbeszédbe. De álmosképzű skótunk hamarosan félbeszakította a következő egyszerű, de kétségtelenül tartalmas mondással: „Adjátok ide azt a pipát és menjete a dolgozókra!” Ezzel befejeződött a nagy ünneplés.

Ugy érzem, hogy a magyar filmgyártásról szóló előadásommal most én is hasonlóan járok. A jelenlevők közül, azt hiszem, a nagy többség úgy gondolja, hogy fejezzük be és kezdjük el már a magyar filmgyártást. Nos, én is ezt szeretném. Arra kérem csupán önöket, hogy higgyenek ebben az induló munkában és szeressék azt, — ha mindjárt kritikával is —, amit mi idehaza a mieinknek adunk!

A *Filmhét* ünnepélyes megnyitását *Innocent Vincze* Ernő alkalmi költeménye fejezte be, amelyet *Bordy Bella*, a m. kir. Operaház tagja adott elő lehelletszerűen finom művészi átérzéssel.

Vacsora után a *Színiakadémia* idén végzett jegyobjjai: *Feleky Sári*, *Fülöp Kató*, *Gajzágó Denise*, *Hidvéghy Valéria* és *Hargittay Jolán*, mint az új filmszínészgeneráció kiválóságai mutatkoztak be várakozáson felüli sikerrel, *Békeffy István*nak erre az alkalomra írott kvintett-debütjében és magánszámokkal.

Végül *Kovács Terus*, a magyar filmek kedvelt és jólismert komikája szavalta el saját verseit nagy taps között.

Éjfélkor ért véget a *Filmhét* első napja. Az ünnepi komolyságot ek-

kor már vidám hangulat várta fel. Zene és tánc mellett szórakozott a nagyszámú előkelő társaság a hajnali órákig.

Másnap, vasárnap istentiszteletre ment le a *Filmhét* vendégserege *Hámor* faluba, ahol filmfelvételek készülték a *Fox* világhíradója számára.

## Gesztí Lajos gimnáziumi igazgató, a VKM oktatófilm kirend. igazgatója előadása

A film mint tanítóeszköz voltaképpen nem tartozik a nyilvánosság elé. Az iskolai munka *kulturális belügynek* tekintendő, amely csak a beavatottak és az érdekeltek számára nyilvános. Az iskola munkája az állam életét biztosító tényezők közé tartozik. Munkamenetét és munkaterületét tehát az állam mindenkori vezetői állapítják meg s a munkát az erre hivatott pedagógusok végzik el. A film mint tanító eszköz e kettős tényező ítélete szerint nyer iskolai jelentőséget. A be nem avatottak *tudhatnak* és tudniok hasznos arról, hogy mi folyik az iskolákban, de a *megítélést és értékelést* át kell engedniök a választottak számára. Ezek a pedagógusok s a munkájukat irányító és ellenőrző fölöttes hatóságok.

Hogy a *Filmhéten* az oktatófilmek ügye mégis a nyilvánosság elé kerül, az természetes és szükséges. Tercsak az *egyetemes magyarországi ügye* is. Szükséges is, minthogy a filmet, mint az oktatás eszközt, mégsem lehet elválasztani az *egész film-ügytől*, mert a film minden kérdésének szálával szorosan össze van kötve az oktatófilm is.

S itt mindjárt rá kell mutatni a film mindenkori *állapotának és ritmusának* meg az oktatófilmek helyzetének alapvető különbségére. Az oktatófilm is követeli és kívánja a filmművészet haladását és minden újabb vívmány iskolai alkalmazását is. *De nem korlátlanul*. A minél jobb kép, a művészi hatás, a tökéletes kópia, a maradék nélküli képmegjelenítés az oktatófilm élettritmusa lassúbb, mint a játékfilmé. A moziműsor a minél jobb *hangot* és a minél szebb beszédet és a ragyogó *szín* visszaadását követeli. Az oktatófilm még a *néma korszakban van*. A be nem avatottak hangoskodva, sőt sokszor túlságosan *maradinak mondják ezt*. Pedig ez nem véletlen, hanem a tanítás mostani állapotának egyik fő lélektani követelménye.

Vasárnap délután *Gesztí Lajos* gimnáziumi igazgató a VKM Oktatófilm Kirendeltség igazgatója tartott előadást *Oktatófilm és moziműsor* címen és ennek kapcsán bemutattott két iskolai oktatófilmet: *Erdéyi tavak és Úvegygártás*. A tanulságos szabadelőadást kivonatossan itt közöljük:

Nincs olyan hangos film a legszebb beszéddel és a legszebben visszaadott hangon, amely annyira hasznos tudna hajtani, mint egy gyenge tanári előadás ugyanazzal a *néma filmmel*. Mi a tanár *egyéni* és emberi munkáját nagyobb nevelő és tanító értéknek taksáljuk, mint a *személytelen, de briliáns láthatatlan gépi* tanár tanítását. A tanár élő szava a filmben rejlő életet-jelentő mozgással együtt több és nagyobb érték, mint a legszebb baritonon előadott pompás filmes beszéd. S ebben minden pedagógus, a világ minden táján, fehér vagy színes, nagy vagy kicsi ország fia, tökéletesen egyetért. A filmnek tehát, minden más és számos technikai októl, tudományos probléma megoldásától függetlenül — tisztán mai pedagógia hitvallásunk alapján az iskolában még hosszú ideig némának kell lennie.

Éppen ezért szánandó tévelygés azt hinni, hogy az oktatófilmhez elég valamennyi filmtechnikai vagy fototechnikai készültség. Nem. Az oktatófilm nemcsak általános *film-tudást, hanem általános pedagógiai tudást is követel*. Erről csak a helyzetet és nehézségeket nem ismerő járatlanok mondhatnak le. Az oktatófilm, bár része a filmművészet általános haladásának és hűséges vallása a mindenkori technikai felkészültségnek, igényei egészen mások, módszerei egészen egyéniék és nem sok közösséget mutat más, főleg a játékfilmmel.

Mégis van két súlyos, mondhatnám végzetes és sorsdöntő kapocs az oktatófilm és a játékfilmek (műsorfilmek) között.

Az egyiket *lélektani kapocsnak* lehet mondani. Szem előtt kell tartani, hogy nálunk és az egész kultúrált földfelszínen a népek, államok *szellemi* vezetőit és szellemi nívóját szolgáló réteg, a közép és felső osztály gyermekei az iskolai filmoktatással rendszeres filmszeretethez

nevelkednek fel. A filmet életük fontos tényezőjének tekintik már gyermekkorukban is. A film nekik mindennapi kenyér is. Ez a fiatalság nemcsak szereti, hanem nagy és tevékeny részt vesz a kép és a filmkép művészi élvezetében, előteremtésében és követelésében. A tanítófilmen felnőtt generáció nagyobb filmértő és filmbarát lesz, mint a film nélkül felnőtt nemzedék.

A másik fundamentális hatás a napi műsor-filmek nivójára fogja rákényszeríteni parancsszavát. Az a közönség, amely az iskolai, rendszeres tanítás, pedagógiai elvek, lélektani követelmények szerint felépített, adagolt kultúrányagot vitt a tanulók elé és tanulta meg a filmek értékmérését, annak nem lehet bármilyen filmet kultúrfilm címén bemutatni. A most felnövő, iskolai filmekben nevelt közönségnek igényei és még hozzá magas igényei lesznek a napi élvezetet ígérő és hasznót váró moziműsorokkal szemben is. Ezt akárki meglássa!

Igen közel van az idő, hogy az első iskolai filmen felnőtt nemzedék az életbe rajzik. Ennek, más kritikai nivója lesz, mint volt a réginek. S ha a mozi azt vallotta, hogy a közönség igényei szerint kénytelen műsorát összeállítani, akkor ez igazság alapján az új, eljövendő moziközönség igényei jóval magasabbak, izlése és művészeti követelményei jóval nagyobbak lesznek, mintsem azokat a mai nivón tartott kultúr- és játékfilmek kielégíteni tudnak.

Ezekben látom én a mai oktatófilmek és eljövendő műsorfilmek között elkerülhetetlenül jelentkező jövő és jelenbeli összefüggést.

Utána a *Rozmaring* című versenyre benevezett magyar film került bemutatásra.

Az esti műsort *A hős kis szabó* című Walt Disney-féle színes trükkfilm vezette be, majd az *5 óra 40 perc* című, nyilvánosság elé még nem került magyar film pergett le a közönség és a filmverseny zsűrije előtt óriási sikerrel. Kiss Ferenc, a film főszereplője a vizsgálóbíró nehéz, finom szerepében nyíltszíni tapsokat kapott. Végtelen skálájú művészetének megint új oldaláról mutatkozott be. Partnerai: *Uray Tivadar*, *Makay Margit* és a többiek is mind emlékezetes sikert arattak.

A dús vasárnapi program pazar divatrevüvel végződött, amelyen főleg a *Langemann-Gonau-féle* film-

szerű motívumokkal díszített ruha-különlegességek keltettek feltűnést

Hétfőn, a *Filmhét* harmadik napja kirándulásokkal kezdődött. Délután a *Tanyai szimfónia* és a *Hollywoodi képekönyv* című színes-rajzos Walt Disney-film pergett le majd az *Elcserélt ember* című magyar film.

Az esti műsort a *Régi Győr* című kultúrfilm nyitotta meg, ezt követte a *Varieté csillagai*. A műsor színpadi részében *Ölvedy Zsóka*, számos magyar film főszereplője egy *Babay-* és egy *Innocent*-verset adott elő. Végül *Babay József* szórakoztatta a közönséget egy novella-vázlatával, melyet filmtémának szán és egy derűs kassai élményével.

Kedden, a *Filmhét* negyedik napján a szerdai próbafelvételek próbái zajlottak le a szálló terraszán az öt színiakadémiai növendékkel, akik egy elképzelt filmjelenetet adtak elő, bemutatva a filmműterem néhány kulisszatitkát.

Délután a *Száz kutya egy sorban* című derűs kisfilm pergett le, majd az *Úz Bence* került vászonra.

Este közkívánatra ismét be kellett mutatni a két hétfői Walt Disney-filmet.

Utána *Lohr Ferenc* okl. gépészmérnök, a *Hunnia* hangmérnöke tartott igen érdekes és népszerű előadást a műtermi hangfelvételek technikájáról és ismertetését a hordozható hangfelvevőgép bemutatásával illusztrálta.

*Lohr Ferenc* történelmi visszajelentést adott a hangosfilm kezdeti állapotáról, amikor még a kép és a hang egyidejűségének megoldása volt a legnagyobb probléma. Ma persze, amikor már a színes és trükkfilm, a térszerű hang, a plasztikus film és a televízió problémáiról tartanak előadást a filmtechnikusok, a szinkron nem probléma többé. Ugyanevezett filmnormákról beszélt, melyeket az egész világ elfogadott. Ilyenek a filmfelvevő- és leadógépeknek 24 kockára történt normalizálása, a kép és hang külön felvétele stb. Végül bemutatta a *Hunnia* filmgyár hordozható (portable) hangfelvevőgépét, amely nyolc ládában szállítható és amely a *Filmhét* tartama alatt Lillafüreden teljesít szolgálatot az öt színiakadémiai növendékkel készítő próbafelvételeknél. Kitért az előadó arra a körülményre is, hogy miért kell sokszor külön felvenni a hangot a képtől és ismertette az úgynevezett

*play-back*-felvétel mibenlétét. Befejezésül levetítette a *Varieté csillagai*-nak utolsó felvonását oly módon, hogy látható volt a vásznon a film hangjának rajzos modulációja is és elmagyarázta, hogyan készült a felvonás hangbeli trükkfelvétele és hangkeverése.

A népszerű és érdekes előadást rendkívüli figyelemmel hallgatta végig a közönség és őszinte tapsal jutalmazta az előadót.

A *Filmhét* hátralévő napjai is a legbőségesebb programot nyújtják. Az előadók, illetve előadások közül megemlíthetjük a következőket: *Villani Lajos* báró: *A velencei filmversenyek*, *Bánáss József* százados: *A film és honvédségünk*, *Dudás László*: *A magyar amatőrfilmezés fejlődése*, *Kauszer István* dr.: *A verziós filmek lehetőségei*, *Erdélyi István* dr.: *Filmszállítás*.

A hét folyamán még a következő filmek kerültek bemutatásra: *Szervusz Péter* (Kárpát), *Tökéletes férfi* (részletek), *Szegény gazdagok* (Hunnia), *Három testőr* (Fox), *Bors István* (Atelier), *Hotel Sacher* (UFA), *Pánik a Földközi tengeren* (Mata-dor).

Csütörtökön nagyszabású jelmezes filmből szerepel a *Filmhét* műsorrendjén, amely iránt óriási érdeklődés mutatkozott.

Szombaton *Velencei éj a Hámori tavon* címen tűzijátékos ünnepség közepette zárul be a *Filmhét*, melynek befejező ülésén, vasárnap *Szöllősy Alfréd* dr. min. tanácsos, a *Filmcenzúra* elnöke és *Balogh László* dr. min. o. főnök, a *Filmhét* művészi bizottságának elnöke tartanak előadást. Az előbbi arról, hogy a cenzura nemcsak büntet, hanem jutalmaz is, az utóbbi a *Filmhét* mérlegét, eredményeit foglalja össze.

A *Filmhét* rendezősege a filmversenyen résztvevő filmeket jutalmazni kívánta s ezért a következő hatóságok, vállalatok és magánosok ajánlottak fel értékes, művészi díjakat, szám szerint 21 darabot: *Budapest Székesfőváros* (ezüst serleg), *Agfa* (terrakotta szobor), *Kultuszminisztérium* (bronzszobor és 2 olajfestmény), *Palota Szálló*, *Lillafüred* és *Idegenforgalmi Hivatal* közösen (porcellán váza), *UFA* (ezüst serleg), *Kodak* (bronzszobor), *Bingert János* dr. (bronzszobor), *Jekelfalussy Zoltán* dr. (ezüstsobor), ifj. *Horváth István* (bronzszobor), *Ibusz* (bronzszobor), *Függetlenség* (bronzszobor), *Filmkamara* — *Kiss Ferenc* (ezüst-

serleg, *Bíró Dénes* (kristályváza), *Tőrey Zoltán dr.* (bronzszobor), *Ecsod vármegye* (bronzszobor), *Film-oithon* (bronzszobor), *Diósgyőri vasgyár* (bronzszobor), *Paramount* (ezüstserleg, MMOE (ezüstszobor)

A fenti díjakat különböző címeken fogja kiosztani a zsűri a filmver-

senye benevezett filmek jutalmazá-  
sa céljából.

Lapunk zártakor még javában folyik az élet Lillafüreden. A *Filmhét* minden napja eseményekben gazdag, résztvevői, akiknek száma napról napra szaporodik, megelégedetten könyvelik el már most azokat a

komoly eredményeket, amelyek kétségkívül jelentkeztek eddig is és amelyeket a közeljövőben még fokozottabb mértékben és jótékonyan tapasztalhat majd a magyar filmélet, a magyar filmgyártás és annak minden tagja.

(v. d.)

# M O Z I

SZERKESZTI: MORVAY PÁL, A MMOE ÜGYVEZETŐ ALELNÖKE

MAGYAR MOZGÓKÉPÜZEMENGEDELYESEK ORSZÁGOS EGYESÜLETE  
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK:

## A m. kir. belügyminiszter 54.100/1939. sz. rendelete

A mozgófényképüzemekben magyar nyelvű ismeretterjesztő, oktató és kulturfilmek kötelező bemutatása.

A 1935: XIV. t.-c. 2. §-ában köpött felhatalmazás alapján a következőket rendelem.

### 1. §.

(1) Minden Mozgófényképüzem köteles 1939. évi június hó 15.-től kezdődően, amennyiben u. n. kísérő műsora van, annak 30%-át Magyarországon magyar nyelven készült ismeretterjesztő, oktató és kultúr hangos mozgófényképekből összeállítani.

(2) Az (1) bekezdésben említett százalékba — a (3) bekezdésben említett mozgófényképek kivételével — azok a legalább 250 méter hosszú, magyar nyelven, Magyarországon készült ismeretterjesztő, oktató és kultúr, riport és rajzfilmek számíthatók be, melyeket az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság erre a célra alkalmasnak talált.

(3) A Magyar Világhíradó, továbbá az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság részéről már engedélyezett vagy a jövőben engedélyezendő mozgófényképeknek részekre bontásából készített filmrészletek az (1) bekezdésben említett százalékba nem számíthatók be.

### 2. §.

(1) Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság 1. §. (2) bekezdésében említett mozgófényképek megvizsgálása tekintetében a 180.000/1935. B. M. számú rendelet 4. §-ában megállapított irányelvek szerint jár el.

(2) Ha a Bizottság a mozgófényképet kötelező lejátásra is alkalmasnak (az arányszámba beszámíthatónak) találja, a Bizottság elnöke az engedélyokiratot a 180.547/1935. B. M. számú körrendeletben megállapított, de kisebb méretű és „Kísérő műsorul alkalmas“ felírású megkülönböztető jelzéssel látja el.

(3) A kötelező arányszámba beszámítható mozgófényképek jegyzékét az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság elnöke időről-időre közzéteszi.

### 3. §.

Az 1. §. (2) bekezdésében megjelölt és az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság által már megvizsgált filmeket — azok forgalombahozóinak kérésére — a Bizottság a kötelező lejátásra alkalmasság (az arányszámba beszámíthatóság) szempontjából újból elbíráhatja.

### 4. §.

(1) A m. kir. belügyminiszter 400 méternél nem hosszabb, egyes országos jelentőségű, nemzeti célú (nemzet nevelő) mozgófényképnek a mozgófényképüzemekben kötelező bemutatását rendelheti el.

(2) A m. kir. belügyminiszter rendelete alapján a mozgófényképüzemekben bemutatott mozgófényképeket az 1. §. (1) bekezdésében meghatározott százalékba be kell számítani.

### 5. §.

A rendőrhatalóságok kötelesek e rendeletben a mozgófényképüzemengedélyesek részére meghatározott kötelezettségek megtartását rendsze-

resen ellenőrizni és azt is megállapítani, hogy a mozgófényképüzemengedélyesek e kötelezettségeiknek eleget tettek-e. Ha e tekintetben mulasztást észlelnének, erről hozzámkésedelem nélkül jelentést kell tenni.

### 6. §.

Attól a mozgófényképüzemengedélyestől, aki ebben a rendeletben megállapított kötelezettségeinek nem tesz eleget, a mutatványengedélyokirat visszavonható.

### 7. §.

Ez a rendelet, amelynek rendelkezései az ú. n. keskeny mozgófényképüzemekre nem vonatkoznak, 1939. évi június hó 15. napján lép hatályba.

Budapest, 1939. évi június hó 6.-án.

#

A rendelet tartalmát illetőleg a mozikra nézve súlyos sérelem, hogy a remélt 20% helyett 30%-ban lett megállapítva a magyar rövidfilmek kulcsa és hogy a rendeletből az eredeti elgondolástól eltérően a külföldi híradók kivételezése nem tűnik ki, vagyis azok után is 30% magyar filmet kell játszani, ami gyakorlatilag lehetetlenné teszi külföldi híradó bemutatását. További sérelem a 400 m hosszú kötelezővé tehető nemzetnevelő filmek ügye, mert ezek maximális hosszát az előzetes tárgyalásokon 200 méterben hittük maximálni tudni.

Más nehéz gondjaink között ez a rendelet aránylag csekély jelentőségű, de könnyítés helyett ez is csak újabb súlyosbítást, megkötöttséget hoz a mozisoknak.

Premier Plan



**CSERÉPY LÁSZLÓ**

Színész volt, a Nemzeti Színház örökös látogatója ma is, mert a szíve odavonzza régi sikerei színhelyére. Azután Berlin következett művészi pályafutása során. A németek között a filmre kapott kedvet. Germán alaposággal sajátította ki a filmzés szövevényes mesterségét s amikor már úgy érezte, hogy eleget tud, hazajött. Nálunk rögtön tág tere nyílt a kultúrfilmek rendezése terén. Ilyen minőségben nevét számos alkalommal vetítik vászonra s a közönség tapssal üdvözli tehetséges ismerősét. Hangja sokszor csendül fel a mozivásznon mögül. Jellegzetes, érces baritonja szokta kíséni a magyar híradó-eseményeket és más filmeket is, amelyek megkívánják az élőszó magyarázatát. Sokoldalúságára jellemző, hogy egyike a legrégebb és legjobb úrvezetőknek. Valóságos virtuóz, utasai nagy ijedelmére. A flegma különben is alaptulajdonsága. A legszárazabb előadásban találja napon-ta új vicceit a legnagyobb hatás mellett. Az is a viccelődéséhez tartozik, hogy állandóan cserélgeti kocsiját, hol jobbra, hol rosszabbra és így mindegyikkel újra kell tanulnia a vezetést. Amikor ezeket a sorokat írjuk, megint új kocsit vett. Gyermekek-kocsit... Ilyen még nem volt neki. Alig várja, hogy vezethesse. Mert egyelőre még üres. De rövid idő kérdése, hogy megteljen. Esetleg ikrekkel.

**ÚJ FILMEK**

**Az utolsó Katalin**

(The girl downstairs)

Írta: Hunyady Sándor.

Filmre írta: Harold Godman és Felix Jackson.

Rendezte: Norman Taurog.

Főszereplők: Gaál Franciska, Franchot Tone, Walter Connolly, Reginald Gardiner, Rita Johnson.

Gyártotta: Metro.

Beszél: angolul.

Magyar szöveg: Pacséry László.

Hossza: 2116 méter.

Cenzura: aluli.

Kölcsönző: Metro.

Bemutatta: Royal Apollo, június 2.

\*

A gazdag és előkelő Paul Wagner feleségül akarja venni a még gazdagabb Rosalind Brown-t, de a lány apja hevesen ellenzi a házasságot. Még azt is megtiltja, hogy a házába lépjen és Rosalind minden fáradozása megtörik apja makacs ellentállásán. Brown még a cselédeknek is megtiltja, hogy beengedjék a házba a fiatalembert. A ház valamennyi alkalmazottja megkapja az utasítást, kivéve Katalint, a szobalányt. Mikor Paul ezt megtudja, elhatározza, hogy megismerkedik Katalinnal és az ő segítségével fog Rosalind közelébe férkőzni. Felveszi sofförjének az egyenruháját és barátságot köt Katalinnal. A lánynak nagyon megtetszik a csinos sofför és együtt töltik a vasárnap délutánt. Annyira meghatja kedvessége és őszinte szerelme, hogy maga sem tagadja többé, hogy komolyan szerelmes a lányba. Ugyanennek a napnak délutánján Brown úr felkeresi Pault és közli vele, hogy feladja a harcot és beleegyezik Rosalinddal való házasságába. Paul szeretné megmondani Brownnak, hogy már nem akarja feleségül venni Rosalindot, de Brown meg sem hallgatja. Elrohan és a nyilvános eljegyzés napját péntekre tűzi ki. Ő még mindig utálja Pault és csak a lánya unszolására adta beleegyezését. Brown úr és titkára már az eljegyzési meghívókat címezi, amikor a titkár egy fényképet mutat Brown úrnak. A fényképen Paul látható Katalinnal. Brown úr magához hivatja a lányt, aki bevallja, hogy igen, ez Paul Wagner úr sofförje és az ő vőlegénye. Brown úr átlátja a helyzetet és meg akarja szegényíteni Pault, de úgy, hogy Rosalindnak örökre elmenjen a kedve a fiútól. Először is Katalint előlépteti belső szobalánnyá és az eljegyzési ünnepségen ő fogja kínálni a vendégeket. Az estélyen Paul meg akarja mondani Rosalindnak, hogy már mást szeret, ekkor lép elébe Katalin. Mikor a lány meglátja, ki a vőlegény, rögtön megérti a helyzetet. Bántatosan elhagyja a házat és elhatározza, hogy hazautazik a falujába. Paul, miután Rosalinddal kölcsönösen belátják tévedésüket, kétségbeesetten elrohan, hogy felkutassa Katalint. A vasútállomás várószobájában találja meg

és meggyőzi őt arról, hogy őszintén, igazán szereti és feleségül akarja venni.

\*

Gaál Franciska első Metró filmje elég sikerültnek mondható, nagy baja azonban, hogy ezt a mesét már évekkkel ezelőtt láttuk éppen Gaál Franciskával a főszerepben. Mindezeket figyelembevéve ennek a filmnek jó közepes üzleti értéket tulajdoníthatunk.

**Üldöznek a nők**

(Les femmes collantes)

Írta: Léon Candillot.

Rendezte: Pierre Carcon.

Főszereplők: Henry Garat, Michéle Beryl, Betty Stockfeld, Mona Goya, Jean Tissier.

Gyártotta: Société de Film L. F. C. Paris.

Beszél: franciául.

Magyar szöveg: Siklósi Iván.

Hossza: 2400 méter.

Cenzura: felüli.

Kölcsönző: Deák-film.

Bemutatta: Fórum, június 3.

\*

Badinois közjegyző nagyon szereti a nőket és az a gyengéje, hogy képtelen „nem”-et mondani nekik. Ezért a legfurcsább és legkínosabb helyzetekbe kerül. Egy billiárdbajnoknő feleségül akarja venni magát vele, hogy, mint francia állampolgárnő, megnyerje a francia bajnokságot. A bajnoknő szobalánya is szemet vet a csinos férfira és azt hiszi, hogy csak ő tudná boldogítani, mint hűséges hitves. Egy fiatal özvegy nála bonyolítja le ügyeit és mert a közjegyző megtetszik neki, általa akarja felcserélni az özvegyi fátvót menyasszonyira. Badinois egyiket sem utasítja el és ebből cifra bonyodalmak származnak. A közjegyző segítje: Hippolyt, nőszüni készül. Amikor azonban a közjegyző meglátja segítje menyasszonyát, Mónikát, beleszeret és elhatározza, ha török, ha szakad, ő lesz a felesége. Ez azonban nem megy olyan könnyen. Egy párisi revü-bálon a véletlen folytán összetalálkoznak a nők és az üldözött férfi. Itt mind a három nő kijelenti, hogy még a holnapi napon házasságot kell kötni Badinois-nak velük. Az egyik botránnyal fenyegetőzik, a másik revolverrel, a harmadik öngyilkosságot helyez kilátásba. Szegény, szorongatott Badinois, mit tehet mást, mind a hármat másnapra az anyakönyvvezetőhöz rendeli. De odarendeli szíve igazi szerelmét: Mónikát is. Monika azonban lekésik az esküvői terminusról. A közjegyző azt remélte, hogy igazi menyasszonya pontos lesz és mire a többi három megjelenik, már kész helyzet elé állíthatja őket, de tévedett. Monika késedelme zavaros helyzetet teremt, alig lehet lefékezni a házassodni akaró menyasszonyok hisztérikus rohamát. Monika végre megérkezik és míg a többi menyasszony hajba kap egymással, a közjegyző feleségül veszi azt, akit igazán szeret és akivel boldog házasságotra van kilátása.

\*

Ez az új francia vígjáték tipikus nyári film. Meséje meglehetősen sablonos, a szokásos vígjátéki helyzetekkel. A színészek — bár egy nagy sztár sincs köztük — kitűnők. A filmnek nem jósoltunk különösebb sikert.

**Külvárosi szálloda**

(Hotel du Nord)

Írta: Eugène Dabit.

Filmre írta: D'Henry Jeanson.

Főszereplők: Annabella, J. P. Aumont,  
Louis Jouvet.

Gyártotta: Victoria, Paris.

Beszél: franciául.

Magyar szöveg: dr. Vitéz Miklósné.

Hossza: 2548 méter.

Cenzura: felüli.

Kölcsönző: Reflektor.

Bemutatta: Radius, június 5.

\*

Künn a párisi perifériákon, a csatorna partján áll a Hotel du Nord nevű kis szálloda. Tulajdonosa Lecouvreur és felesége. Jóindulatú emberek, akik észre sem veszik, hogy milyen szedett-vedett emberek is az ő szállójuk lakói. Renée és Pierre egy szobát vesznek ki. Meghasonlottak az étellel, teljes reménytelenség nehezedik rájuk. Igazi nagy és tiszta szerelemmel csüggnek egymáson, de a harchoz nincs erejük. Közös öngyilkosságot akarnak elkövetni. A lövés Renée szíve felé eldördül. Pierre magára készül sütni a revolvert, de nincs hozzá ereje. Csak egy pillanatig tétovázhat, mert a szomszéd szobából Edmond már rohan is az ajtóhoz és szemben áll Pierrel, akit menekvésre kerget. Jönnek a mentők, Renée elszállítják. Ezalatt Pierre feldúltan menekül. Reggel jelentkezik a rendőrségen, valloást tesz és letartóztatják. Viszik szembesítésre a kórházba Renéehez, aki azt vallja, hogy ő maga lőtt magára, de Pierre nem fogadja el ezt a mentővallomást. Renée jóságától és szerelmétől önmagára feldühödve a legsúlyosabb vallomást teszi. Elviszik és elítélik felesztendőre. Renée teljesen felgyógyult és elmegy a Hotel du Nordba, hogy hálás köszönetet mondjon Lecouvreurnek a betegsége alatt tanúsított sok kedvességért, amivel a kórházban valósággal elhalmozták őt. A jószívű házaspár megszereti a kedves és tisztalelkű leányt és ottartják szobalánynak a hotelben. Renée boldogan marad, legalább a megélhetés gondjaitól megszabadult. Ezalatt Edmond két volt cinkostársa, akik Edmond árulása következtében ültek öt évet, kiszabadultak a börtönből s bosszút akarnak állni Edmondon. Edmond gyorsan elhatározza, hogy elutazik valamelyik déli gyarmatra. De Edmond meglátja a hotelben Renée-t, megbüvölten gyönyörködik benne és egyszerre eldobja a menekülés gondolatát. Itt marad a hotelben, csakhogy Renée közelébe lehessen. A romlott és zárkózott ember mélységes szerelmet érez Renée iránt. Renée megaláztatott nézi a félelmetes ember iránta mutatkozó jóságát, de még nem reagál rá. Egy napon aztán, mikor Pierret volt meglátogatni, összetörtén tér vissza. Pierre eltaszítja őt a rács elöl, gyótródó lelkiismeretfurdalásos szavaival. Vége köztük mindennek, azt ami történt Renée igazában sose bocsájthatja meg neki és ő nem is fogad el szánalmat. Kettőjük közt ez a szörnyű éjszaka kioltott minden nemes érzést. Az éj csendjében és sötétségében találkozik Edmondal, aki feltárja előtte sötét multját, becsületes emberből gonosztevővé változást. Renée mélységes sajnálkozást érez a meggyötört ember

iránt és ajánlja, hogy szökjenek meg együtt valahová délre, ahol Edmond új életet kezdhet és ő is elfelejtheti Pierret. Edmond boldogan kap az ajánlaton. A Marseilleben horgonyzó hajón vannak. Renée kétségbeesetten akarja feledni Pierret, de nem tudja és megszökik vissza Edmondtól Párisba. Pierre pár nap mulva szabadul. Renée ismét felkeresi s elmondja, hogy el akar szökni, de nem tudott, mert szereti Pierret. Pierre meghatottan veszi Renée vallomását, ő is megtörik és bevallja nagy szerelmét Renének. Két nap mulva hajnalban megjelenik Pierre és karjaiba ölelve Renée-t, elindul vele egy új, tisztább, küzdelmeiben sem elriasztó élet felé.

\*

**Realisztikus jellegzetes és művészi francia film, a jó közönség kétségtelenül méltányolni fogja, a kismozik közönsége előtt aligha lesz sikere.**

**Szárnyas tengerészek**

(Wings of the Navy)

Írta: Michael Fressler.

Rendezte: Lloyd Bacon.

Főszereplők: George Brent, Olivia de Havilland, John Payne, Frank Mc. Hugh.

Gyártotta: Warner.

Beszél: angolul.

Magyar szöveg: Pacséry László.

Hossza: 2457 méter.

Cenzura: aluli.

Kölcsönző: Warner.

Bemutatta: Scala, június 6.

\*

Az arlingtoni temetőben szobrot avatnak Harryngton, az amerikai légi tengerészettől úttörőjének szobrát. Az ünnepségen részt vesz Cass és Jerry, a hős pilóta két fia is. Cass, az idősebbik, kiképzőtiszt a pensacolai légi haditengerészeti állomáson, míg Jerry a bűvárhajóknál szolgál. A fiatalember régi vágya, hogy ő is követhesse dicső atyja példáját és a tengeremély helyett a levegő óceánjában szolgálhassa a hazát. Cass attól fél, hogy buzgalmában nyaktörő bravúrokra vállalkozna és végül baj érné őt. A pilótaiskolában Jerry csakhamar megtanulja, hogy a repülés oktatását nem bravúrokkal kezdik. Cass új vadászgépet tervezett és két hétre Washingtonba utazik, hogy ott bemutassa találmányát a vezetőségnek. Amíg Cass Washingtonban van, Jerry szórakoztatja menyasszonyát, Irént. A fiatalember beleszeret a gyönyörű lányba és Irén is vonzódik Jerryhez. Ráeszmél,

hogy túlgyorsan jegyezte el magát az idősebbik Harryngtonnal, aki egyébként is minden idejét a repülésnek szenteli és csak másodsorban törődik menyasszonyával. Irén már arar gondol, hogy felbontja az eljegyzést, amikor egy tragikus esemény kényszeríti őt, hogy maradjon Cass oldalán. A pilóta egy növendék ügyetlenkedése miatt lezuhan, féllábára megbénul és kénytelen megválni a szolgálatától. Mind Jerry, mind Irén úgy érzi, hogy ilyen körülmények között le kell mondani szerelmükről, mert Cass nem bírná el a csalódást. Cass újrendszerű vadászgépe elkészült és a repülőállomáson kerül kipróbálásra. A próba szerencsétlenül végződik, a pilóta lezuhan és nem akad többé repülő, aki vállalkozik a rendkívül veszélyes feladatra. Jerry tudja, hogy Cass menyie ragaszkodik találmányához és végül ő száll fel a géppel. Páratlan lelki erővel legyőz minden akadályt és diadalra viszi fivére elgondolását. Cass nem marad hálátlan. Már régen sejtí, hogy öccse szerelmes Irénbe és lemond menyasszonyáról Jerry kedvéért.

\*

Az amerikai repülőfilmeknek ebből a fajtájából minden szezonban látunk egyet-kettőt. Ez a film sem hoz semmi újat. Kisebbségi közönsége esetleg szívesebben fogadja a filmet, tekintettel az érdekes repülőfelvételekre.

**A KÁRPATALJAI ÜDÜLŐHAZ ÉS A FILMIRODA**

A Magyar Filmiroda igazgatósága átiratban értesítette a Mozegyület elnökségét, hogy az egyesület Kárpataljai üdülőháza céljára 500 pengőt szavazott meg. Az egyesület ezúton is köszönetet mond a M. F. I. nagylelkű és példaadó elhatározásáért.

\*

**Beszámoló a hét üzleti eredményeiről**

A hirtelen beállott meleg idő következtében az összes színházak gyengén mentek, miert is e héten mellőzzük az üzleti eredmények részletezését, nehogy abból mozikartársaim téves következtetéseket vonjanak le.

**A premiermozik műsora:**

<b>ATRIUM</b>	Intermezzo	VI. 9-től	UFA
<b>CITY</b>	Az örök csavargó	V. 25-től	Metro
<b>CORSO</b>	Honolulu	V. 24-től	Metro
<b>DÉCSI</b>	Honolulu	V. 24-től	Metro
<b>FORUM</b>	Üldöznek a nők	VI. 3-tól	Deák
<b>KAMARA</b>	Az örök csavargó	V. 25-től	Metro
<b>OMNIA</b>	Emmy	VI. 6-tól	Művész
<b>ROYAL APOLLÓ</b>	Az utolsó Katalin	VI. 2-től	Metro
<b>RADIUS</b>	Külvárosi szálloda	VI. 5-től	Reflektor
<b>SCALA</b>	Szárnyas tengerészek	VI. 6-tól	Warner
<b>URÁNIA</b>	Intermezzo	VI. 9-től	UFA

## KÜLFÖLD

## ANGLIA

▲ A Brit Kereskedelmi Tanács legutóbb megjelent kiadmányai az angol filmpiac alakulásáról érdekes statisztikai adatokat közölnek. Megállapítják, hogy 1937 október 1-től 1938 szeptember 30-ig az angol filmek filmpiacán az előző évi eredményhez viszonyítva némi visszaesést szenvedtek a külföldi filmekkel szemben. Nevezett időpontban 103 brit játékfilm és 275 kultúrfilm került bemutatásra és ezzel szemben 535 külföldi játékfilm és 776 külföldi rövidfilm szerepelt a mozik műsorán, ami azt jelenti, hogy a bemutatott filmek 25.7 százaléka készült Angliában. Ez az előző évhez viszonyítva, amikor az angol filmek az egész évben bemutatott filmeknek 27.9 százalékát alkották, több mint két százalékos visszaesést mutat.

Mint már néhány héttel ezelőtt beszámoltunk róla, Sir John Simon angol pénzügyminiszter az angol filmszakmát újabb súlyos adó- és vámtételekkel akarta sújtani a következő költségvetési évben. Megírtuk azt is, hogy a szakma mindent elkövetett, hogy ezt megakadályozhassa. Legújabb értesüléseink szerint ez sikerült is a szakmabeliek többoldalú ostromának, mert a pénzügyminiszter lényeges módosításokat eszközölt a tervezet enyhítése céljából. Ez annál inkább jelentős sikere a szakmának, mert ugyanakkor más szakmákban tervezett adó és vámemeléseket a költségvetés tárgyalásánál észrevétel nélkül fogadtak el. Mindazonáltal az egész költségvetés befejezéséig a felemelt adó- és vámtételek maradnak érvényben.

## FINNORSZÁG

▲ Finnországban igen erősen hódít a film. Évről-évre jelentősen nő Finnország moziparkja és a bemutatott filmek száma. A legutolsó népszámlálás szerint 3,739.000 lakosú államban 1938-ban 337 mozgóképszínház működött, míg 1937-ben csak 269 és 1936-ban 243. Ennek megfelelően alakult a filmszükséglet is. Míg 1937-ben 330 játékfilmet mutattak be a finn mozik, addig 1938-ban 378 játékfilm került műsorra. Hasonló emelkedést mutat a kultúrfilmek száma is. 1937-ben 815 kultúrfilmet vetítettek Finnország-

ban, 1938-ban pedig 983-at. Ezek között 1937-ben egyetlen egy magyar játék-, vagy kultúrfilm nem került bemutatásra, míg 1938-ban 1 magyar játék- és 4 magyar kultúrfilmet forgalmaztak a finn kölcsönzők. A szükségletnek megfelelően emelkedett a hazai filmgyártás is. 1934-ben és 1935-ben hat-hat finn játékfilm készült. 1936-ban már tízre emelkedett a hazai játékfilmek száma, 1937-ben tizenkettőre és 1938-ban tizenkilencre. A rövidfilmeknél szintén jelentős az emelkedés, holott Finnországban azelőtt is meglepően sok hazai kultúrfilm készült. Az 1934-ben készített 130 rövidfilmmel szemben 1935-ben 186 filmet forgattak. 1936-ban visszaesett a rövidfilmgyártás 128-ra, majd újra fölfelé ívelt a számuk 1937-ben 155-re és az elmúlt évben elérte a 199-et. A kül- és belföldi kultúrfilmek aránylagosan óriási számát a lakosság kulturális nivója magyarázza.

## HOLLANDIA

▲ A 297 mozgóképszínházzal rendelkező Hollandiában meglepően sok film kerül évente bemutatásra. A Centrale Commissie voor de Filmkeuring (filmcenzura) kimutatása szerint 1935-ben 469, 1936-ban 528, 1937-ben 499 és 1938-ban 539 játékfilmet engedélyezett bemutatásra. Ezenfelül 138-ban még 40 néma játékfilm, 1559 rövidfilm és 329 néma ben a magas számban bennfoglaltatnak a keskeny filmek is a keskeny mozgók részére.

## JERUZSALEM

▲ A jeruzsálemi Rex filmszínházban két időre rögzített bomba robbant fel a napokban. A robbanás, melynek négy halálos áldozata és 21 sebesültje volt, rettenetes pánikot okozott. Négy angol rendőr is megsebesült. Jeruzsálem angol katonai parancsnoka este 8 óra után az összes színházakat, mozikat, kávéházakat és szórakozóhelyeket bezáratta.

## LITVÁNIA.

▲ 1938-ban Litvániában 68 mozgóképszínház működött, ezek közül 64 hangos felszereléssel. A litván filmcenzúra 1938-ban 750 filmet engedélyezett, szemben az 1937-ben engedélyezett 980 filmmel, azonban a számokból nem kapunk végleges képet, minthogy a kimutatásból nem derül ki, hogy melyik volt já-

tékfilm, kultúrfilm vagy hirodó és így nem állapítható meg fejlődés vagy visszafejlődés. Hasonlóképen nincs megbízható adat a saját gyártásról sem, mert hiszen 1938-ban a cenzurakimutatás 51 litván filmet említ, szemben az előző évi 64-gyel, azonban ezek közül a legtöbb csak hirodófelvétel.

## NÉMETORSZÁG

▲ A tengelyhatalmak kulturális kapcsolatainak kimélyítése céljából Alfieri olasz népművelődésügyi miniszter Göbbels dr. német birodalmi propagandaminiszter meghívására megtekintette a bécsi színház-hetet és tárgyalásokat folytatott a német-olasz sajtó-, rádió-, film stb. kultúrpropaganda összeköttetésekről.

Giacomo Paulucci di Calboli máriki meghatalmazott miniszter, az olasz Istituto Nazionale LUCE elnöke, aki a magyar-olasz filmkapcsolatok kimélyítésére Magyarországon töltött néhány napot, mint azt a MAGYAR FILM megírta, Budapestről Bécsbe látogatott, ahol a német-olasz filmkapcsolatokról tárgyalt és megtekintette a Wien-Film telepét.

## OLASZORSZÁG

▲ Azok a nehézségek, amelyekkel az olasz filmipar és filmszakma küzd, állandóan arra készítetik az illetékeseket és a szakembereket egyaránt, hogy valami eredményes megoldást keressenek. Legutóbb Dino Alfieri közművelődésügyi miniszter hívta egybe a Cinecittà dísz-vetítőjébe a filmszakma és a hatóságok képviselőit, hogy megvitassák az olasz film legégetőbb kérdéseit. Kijelentette Alfieri, hogy az olasz állam nem kívánja a magánosoktól elvenni a gyártást, de éppen a gyártás érdekében kénytelen irányítólag befolyást gyakorolni és ellenőrizni. Részletesen végigment azután Alfieri a gyártás egyes mozzanatain és rámutatott a bajokra. Kiemelte, hogy mindenekelőtt jó tárgy szükséges, azután jó forgatókönyv, amelyet szerinte több szakértő-írónak kell összeállítani, hogy minden szemszögből megfelelő legyen. Megemlítette azután, hogy kiépíti az olasz Filmakadémiát, hogy minél több jó munkakerő álljon rendelkezésre és megígérte, hogy újabb moziépítkezésekkel fogja az állam a gyártás ügyét előmozdítani. Végül, mint meglepetést, kijelentette, hogy az állam 100.000 lírás jutalmat tűz ki egy jó forgatókönyvre.



# KINOTECHNIKAI TÁRSASÁG

SZERKESZTI: POZSONYI GÁBOR DR.

## Tagösszejövetel

A Magyar Kinotechnikai Társaság folyó évi június hó 19-én, hétfőn délután 6 órakor a XI., Bertalan-utca 1. szám alatti műegyetemi szeminárium teremben tartja szokásos tagösszejövetelét, melyen időszerű filmtechnikai kérdések kerülnek

megvitatásra. A nyári szünet előtt ez lesz a Társaság utolsó taggyűlése. Kérjük tagtársainkat, hogy ezen minél nagyobb számban vegyenek részt és az őszi idényre vonatkozó javaslataikat ez alkalommal terjesszék elő.

## KULTÚRFILM

### Anglia gazdasági problémái filmen

Amíg azelőtt Angliában nem szívesen látták a propagandisztikus rövidfilmek megjelenését, az utóbbi időben mind gyakrabban állítják az angolok is propagatív céljaik szolgálatába a filmet. Londonban vállalkozás alakult nagyszabású filmgyártási tervvel, melynek célja az angol gazdasági problémák ismertetése kultúrfilmek keretében. A 250 rövidfilmből álló gyártási terv első filmjei aktuális kérdéseket ismertetnek. A legközelebb feldolgozásra kerülő forgatókönyvek címei: *Kell-e egységesíteni a brit közlekedésügyet? Szükséges-e Angliában a mezőgazdasági termelést fokozni? Elégé kihasználnja-e Anglia víziútjait? Megfelel-e céljának a brit munkanélküliek támogatásának rendszere?* stb. Úgy látszik, hogy a megváltozott politikai helyzetben és a nemzetek nagy gazdasági versenyében az angolok is

letértek arról a sokáig vallott elvről, hogy kultúrfilmekben nem kívánnak semmiféle propagandát látni.

\*

### Kultúrfilm-értekezlet Szlovákiában

A szlovák állam megalakulása Szlovákiában összesen 120 mozgóképszínház maradt, melyek engedélyeit a kormány a legsürgősebben felülvizsgálja, hogy a filmet mint kulturális eszközt minél gyorsabban szolgálatába állíthassa. Éppen ezért nagy súlyt kívánnak helyezni Szlovákiában a rövidfilmekre is. Elsősorban a német kultúrfilmeket fogják a jövőben nagy számban vetíteni. A szlovákiai német párt legutóbb értekezletet tartott, amelyre meghívta a szlovák vezető miniszteriális tisztviselőket is, elsősorban a szlovák kultuszminisztérium megbizottait. Résztvett a tárgyalásokon *Karmasin* államtitkár is. A német párt kultúr-osztályának vezetője, *Friedl* mérnök azután előadásában hangsúlyozta a kultúr- és ismeretterjesztő filmek jelentőségét nemzetek egymásközötti érintkezésének és megismerésének elősegítésében, valamint az egy államban élő népek kultúrértékének bemutatásában, terjesztésében. Hivatkozott a közelmúltban készült szlovák kultúrfilmre, az „Éneklő föld” című népművészeti filmre, melyet Németországban is bemutattak és felhívást intézett úgy a jelenlévőkhöz, mint a német filmgyártókhöz, hogy a jövőben intenzívebben foglalkozzanak a szlovák kultúrfilm fejlesztésével. Tekintettel arra, hogy Szlovákiában film-

gyártás nem igen alakult még ki, a közeljövőben erős német befolyás fog érvényesülni a rövidfilmek terén és előreláthatólag állandóan német kultúrfilmek fognak szerepelni a mozgók műsorán.

## SZAKIRODALOM

*Pergő Képek*. VI. évfolyam, 3. szám. A május havi füzetben *Káplány Géza* folytatja *Művészet-e a film?* című film esztétikai írását, *Dudás László* az *Agfa* új budapesti hívívőlaboratóriumáról írt érdekes riportot, *Weiser Lajos dr.* *A keskenyfilm mint a kultúra eszköze* címen értekezik, *Vásárhelyi István* *A filmfelvevőgép alkatrészei, szerkezeti összefüggése és működése* címen írt illusztrált szakeikket. Azonkívül pályázatok, egyesületi hírek, gyári hírek stb. egészítik ki a *Pergő Képek* legfrissebb számát.

# REPRIZ

csak

## ARANY FILMDUCCO-val

### VALÓDI!



ARANY FILMDUCCO  
BUDAPEST, VIII.,  
DANKÓ-UTCA 22.

TELEFON: 149-489

A

MAGYAR  
FILM

az egyetlen  
szakmai  
hirdetési orgánus!

# HIREK

## SZABÓ GUSZTAV DR. — ORSZÁGGYÜLÉSI KÉPVISELŐ

A héten megtartott pótválasztáson Tatatóváros Szabó Gusztáv dr. műegyetemi ny. r. tanárt, a Magyar Kinotechnikai Társaság elnökét országgyűlési képviselővé választotta. A mandátum átnyújtásával egy régi filmszakember került az országgyűlési képviselők sorába. Szabó Gusztáv dr. a Kinotechnikai Társaságnak alapítása óta elnöke és így sokéves munkával járult hozzá a magyar filmtechnika tudományos fejlesztéséhez. Mint tudós egyetemi tanár távol élt a szakma mindennapi kérdéseitől, ezért talán kevesen is ismerik a szakmában, tisztán tudományos alapon kifejtett munkásságát azonban annál jobban méltányolják a film technikai szakemberei. Örömmel üdvözljük az új képviselő urat és arra kérjük, hogy ugyanolyan szívvel-lélekkel képviselje a magyar film ügyét a képviselőházban is, mint tette a múltban a Kinotechnikai Társaság élén.

## ÚJ MOZI LOSONCON

Húsz év után a napokban nyílt meg Losoncon, ebben a szép felvidéki magyar városban az első magyar mozi **Hungária** néven. A mozi új igazgatói elismerésreméltó áldozatkészséggel a legmodernebb igényeknek megfelelően rendezték be a filmpalotának is beillő mozgósínházat. Az ünnepi megnyitó-előadáson, amelyen a kormányzó arcképe és a gyönyörűen feldíszített nézőtérén a **Magyar Fel-támadás** betűi fogadták a nézőket, Losonc polgárságának színe-java jelent meg. A losonci **Hungária** mozi első előadásán emelkedett hangulatban, zsúfolt nézőtér előtt került vázsonra a **Hazatért a Ruténföld** című remek riportfilm.

## FILM A SPANYOLORSZAGI LÉGIHÁBORÚRÓL

Június 2-án mutatták be az olasz **Era Film S. A.** „**Légiháború**” című filmjét, amelyet a spanyol hadszíntéren készítettek. Az igen érdekes film a nemzetiek oldalán küzdő olasz önkéntesek, elsősorban pedig az olasz legionista repülők harcát mutatja be. Mint köztudomású, már a polgárháború első óráiban ott termettek az olasz önkéntesek Spanyol-

országban, btáran felvették a küzdelmet és a háború egész ideje alatt vitézül harcoltak a vörösök ellen. Voltak véres veszteségeik, hiszen csupán a guadaljarai csatánál másfélezer olasz esett el — sokan megrokknva, súlyos sebesüléssel, de a legtöbben mellükön vitézségi éremmel tértek haza Olaszországba. A sokszor lélegzetállítóan izgalmas olasz **kultúrfilm** élénk varázsolja az olasz legionisták előnyomulását, az olasz légelhárító tüzérek eredményes harcát, a bombázógépek támadásait és a vadászrepülők légicsatáit — A film rövidesen műsorra kerül.

## FILMELŐADÁS A RADIÓBAN

Június 6-án, kedden a budapesti rádió, a II. hullámhosszon, este 9 óra 20 perkor **Soós László** csevegését közvetítette **Vallomás a filmről** címen.

## OLASZ FILMELŐADÁS A CORSO MOZIBAN

Vasárnap, június 11-én délelőtt olasz filmelőadást rendezett a **Corso filmszínház**. Vetítésre kerültek a legújabb olasz **filmhíradók** és három olasz **kultúrfilm**. A budapesti **Olasz Kultúrintézet** ingyenes belépésre jogosító meghívókat bocsátott rendelkezésre tagjai és a nyelvtanfolyamok hallgatói számára.

# HIRADÓK

## MAGYAR VILÁGHIRADÓ

798. sz.

1. A miniszterelnök a piaristák évzáró ünnepén. (MFI, Zsabka-Nagy)
2. Képek a fővárosban megtartott Könyvnapról. (MFI, Zsabka, Mayer)
3. Cserkészbemutató a népligeti stadionban. (MFI, Horváth)
4. A Nemzeti Filmhét megnyitása Lillafüreden. (MFI, Somkúti)
5. Frick német belügyminiszter Budapesten. (MFI, Zsabka-Nagy, Kiss, Horváth)
6. Országos férfi-tornászbajnokság Kecskeméten. (MFI, Kiss)
7. A Thetis angol bűvárnaszád katasztrófája. (GBN)
8. Motorverseny a mecklenburgi Teterowban. (Ufa)
9. Pál jugoszláv régensherceg Németországban. (Ufa)
10. „Blue Peter” győzött az epsomi derbyn. (GBN)

## PARAMOUNT VILÁGHIRADO

1939/23.

1. Felelevenítették az első gőzhajó megérkezését... Az „Elise” 1816-ban kötött ki a francia fővárosban.
2. Lóversenypálya a Szahara szélén.
3. Modern felszerelés a szerencsétlenségeknél való segélynyújtás céljára.
4. Évente 4 millió pisztrángot engednek a halastavakból a folyókba.
5. Robert Taylor és Barbara Stanwyck, az ismer filmsztárok házassága.
6. ...a vidék az ó-hazára emlékeztet. (Holland-Amerika).
7. Anglia ifjú főhercegnői megtekinthetik az Állatkertben a Pondát, a különleges tibeti állatot.
8. Armstrong amerikai néger ökölvívő pontozással legyőzte az angol Rodericket és ezzel a középsúlyú világbajnoki címet is elnyerte.
9. A Yankee Clipper első ízben szállított postát az Egyesült Államokból Európába.

## FOX HANGOS HIRADÓ

XIII. 24.

1. A Thetis tengeralattjáró az ír tengeren 99 emberrel elsüllyedt.
2. Az USA tengerészetének gyásznapja: A „Squalis” tengeralattjáró elsüllyedése.
3. Képek az angol királyi pár utazásáról: Fogadtatás Torontóban.
4. Berliini díszszemlé Pál jugoszláv kormányzóherceg tiszteletére.
5. Az USA tűzoltóságának új eszköze az erdőtűz ellen.
6. Nehéz a szépségdíjak megítélése az amerikai fajkuttyák kiállításán.
7. Davis-Cup mérkőzés: Németország—Anglia 5:0.
8. Olaszország legionáriusai elhagyják Spanyolországot. Búcsúzás Cadizban.
9. Az Északamerikai Egyesült Államok legnagyobb repülőgépe.
10. Lóverseny időnagytón nézve.

A szerkesztők címe:

**Dr. ÁGOTAI GÉZA**

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15.  
Telefon: 146-346

Lakás: XI., Fűrj-utca 4. Tel.: 257-036

**VÁCZI DEZSŐ**

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15.  
Telefon: 139-211

Lakás: VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136-386

# HIVATALOS RÉSZ

## FILMCENZÚRA

BUDAPEST, IV. ESKÜ-TÉR 5 TELEFON: IRODA ÉS PÉNZTÁR 183-072, ELNÖK ÉS ÜGYV. ADELNÖK 183-073

### Országos Mozcófényképvizsgáló Bizottság

203/1939. eln. szám.

(Megjeleni a BUDAPESTI KÖZLÖNY 1939. június 3-i, 124. számában.)

Az Országos Mozcóképvizsgáló Bizottság 1939. évi május hó 21-től 27-ig tartott ülésén

a) nyilvános előadásra alkalmasnak találta:

1. **Konyhasymphonia** (Seidl és Veres) hangos reklám 1 felvonásban, a Pinscher filmgyárban 1936. évben készült, 120 m hosszú,

2. **A nagymosás réme** (Seidl és Veres) hangos reklám 1 felvonásban, a Pinscher filmgyárban 1936. évben készült, 118 m hosszú,

3. **Labdarúgó mérkőzés** (Seidl és Veres) hangos reklám 1 felvonásban, az Univerzum filmgyárban 1938. évben készült, 105 m hosszú,

4. **Mindenki gyanus — előzetes** (La griffe du hasard) (Ufa) hangos reklám 1 felvonásban, az Alliance Ciném. Européenne filmgyárban 1937. évben készült, 139. m hosszú,

5. **Dédé — előzetes** (Objectivfilm) hangos reklám 1 felvonásban, a France-Univers filmgyárban 1938. évben készült, 89 m hosszú,

6. **Honolulu** (M. G. M.) hangos, zenés vígjáték 5 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1939. évben készült, 2323 m hosszú,

7. **Csillagó csillagok — előzetes** (Gold Diggers in Paris — Trailer) (Warner-First) hangos reklám 1 felvonásban, a Warner-First filmgyárban 1939. évben készült, 116 m hosszú,

8. **Csillagó csillagok** (Warner-First) hangos vígjáték 5 felvonásban, a Warner-First filmgyárban 1939. évben készült, 2743 m hosszú,

9. **Lux kura** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 58 m hosszú,

10. **Német birodalmi autótutak** (Auf Deutschlands neuer Autostrassen) (Reichsbahnzentrale) hangos ismeretterjesztő (keskeny) 1 felvonásban, az R. D. V. filmlaboratóriumában 1938. évben készült, 134 m hosszú,

11. **Bayreuth** (Bayreuth, die Stadt Richard Wagner) (Reichsbahnzentrale) hangos ismeretterjesztő (keskeny) 1 felvonásban, az R. D. V. filmgyárban 1938. évben készült, 105 m hosszú,

12. **Nyár Allgäuban** (Sommer im Allgau) (Reichsbahnzentrale) hangos ismeretterjesztő (keskeny) 1 felvonásban, az R. D. V. filmgyárban 1938. évben készült, 102 m hosszú,

13. **Péntek 13.** (Fiesta) (Czaupper Miklós) hangos vígjáték 5 felvonásban, a British and Dominions filmgyárban 1938. évben készült, 2171 m hosszú,

14. **Magyar világhíradó 796.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 262 m hosszú,

15. **20th. Century Fox hangos híradó XIII/22.** (Fox tönende Wochenschau) (Fox) hangos riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1939. évben készült, 344 m hosszú,

16. **Felsőbajorország** (Vom Allgäu nach Oberammergau) (Reichsbahnzentrale) hangos ismeretterjesztő (keskeny) 1 felvonásban, az R. D. V. filmgyárban 1938. évben készült, 131 m hosszú,

17. **Müncheni német múzeumban** (Im deutschen Museum München) (Reichsbahnzentrale) hangos ismeretterjesztő (keskeny) 1 felvonásban, az R. D. V. filmgyárban 1938. évben készült, 165 m hosszú,

18. **Paramount világhíradó 1939/21.** (Paramount Sound News) (Paramount) hangos riport 1 felvonásban, a Paramount filmgyárban 1939. évben készült, 283 m hosszú,

19. **Könnyű a férfiaknak — előzetes** (Frau am Steuer — Vorspann) (Ufa) hangos reklám 1 felvonásban, az Univerzum filmgyárban 1939. évben készült, 69 méter hosszú,

20. **Könnyű a férfiaknak** (Frauen am Steuer) (Ufa) hangos színmű 5 felvonásban, az Univerzum filmgyárban 1939. évben készült, 2273 m hosszú,

21. **68. sz. Trükkorozat** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 45 méter hosszú,

22. **Mr. Amerika** (Thanks for everything) (Fox) hangos vígjáték 4 felvonásban, a Fox filmgyárban 1938. évben készült, 2018 m hosszú,

23. **Mr. Amerika — előzetes** (Thanks for everything — Trailer) (Fox) hangos reklám 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1938. évben készült, 104 m hosszú,

24. **Monte Carlo** (Paramount) hangos vígjáték 5 felvonásban, a Paramount filmgyárban 1932. évben készült, 2490 m hosszú,

25. **Magyar világhíradó VII. Különkiadás** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 76 m hosszú,

26. **Fox hangos híradó különkiadás** (Fox) hangos riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1939. évben készült, 58 m hosszú,

27. **A három testőr** (The three musketeers) (Fox) hangos színmű 4 felvonásban, a Fox filmgyárban 1939. évben készült, 2001 m hosszú mozgófényképeket.

b) Előadásra alkalmasnak találta azzal, hogy nyilvánosan csak úgynevezett keskeny mozgófényképezemekben szabad bemutatni:

**Hotel Kikelet** (Kovács és Faludi) hangos vígjáték 2 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1937. évben készült, 945 m hosszú, keskeny mozgófényképet.

c) Külföldre kivinni engedélyezte:

1. **A csodáitai** (Kovács és Faludi) hangos reklám 1 felvonásban, a Kovács és Faludi laboratóriumában 1939. évben készült, 586 m hosszú,

2. **Szlovák követ** (M. F. I.) néma riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 28 m hosszú,

3. **Szentesi repülőnap** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 24 m hosszú,

5. **Irország—Magyarország 2:2** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 22 m hosszú,

6. **Használt híradórészek 716—767** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1938. évben készült, 1301 m hosszú,

7. **Hortobágyi pásztorélet** (M. F. I.) néma ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 466 m hosszú mozgófényképeket.

Budapest, 1939. évi május hó 27-én.

Dr. Szöllőssy Alfréd s. k.  
elnök  
miniszteri tanácsos.

## Felhívás!

A Rádus Filmszínház  
társulati szerződés lejártá-  
val ez év augusztus hó 1-én  
saját kezelésbe vesszük.

Üzleti ügyekben, kérjük,  
a Magyar Országos Taka-  
rékpénztárhoz (IV., Bécsi-  
utca 4. földszint) fordulni,  
mely egyben bankössze-  
kötetésünk.

„RÁDIUS”  
filmipari r. t.

# SZAKMAI CÍMTÁR

- Adler Ferenc** moziberendezés és moziképviselő, VII., Erzsébet-körút 9-11.
- Agfaphotó, V.,** Nádor-u. 12. T.: 110-190, 124-194.
- Alfa film, VII.,** Erzsébet krt. 8. Telefon: 144-808, 140-028.
- Arany filmducco, VIII.,** Dankó-utca 22. Tel.: 149-489.
- Atelier film, VII.,** Erzsébet-krt. 8. Tel.: 333-736. Raktár a házban.
- Aurora film, VII.,** Rákóczi-út 4. Tel.: 136-036.
- eregi Ernő adm. szerv iroda, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 335-696.
- Brüglér Ferenc filmkölcsonzó, VII.,** Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 138-031.
- Camera kft., VII.,** Erzsébet-körút 27. Tel.: 138-222.
- Cinema, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 137-570. Raktár a házban.
- Continental film, VII.,** Rákóczi-út 12. Tel.: 133-532. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
- Deák film, VIII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 136-635. Raktár a házban.
- Diatyp laboratórium, VII.,** Rottenbiller-u. 19. Tel.: 145-304.
- Eeo film, VII.,** Rákóczi-út 12. Tel.: 342-976. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 342-984.
- Electra film, XIV.,** Thököly-út 21. Tel.: 337-578.
- Elektrik kinotechnikai vállalat, vetítógépek, hangleadó készülékek, vetítőszenek stb. legnagyobb raktára, VIII.,** Röck Szilárd-u. 18. Tel.: 344-782.
- Elit film, VII.,** Erzsébet-körút 24. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
- Engel Fülöp, V.,** Sas-u. 7. Tel.: 184-005.
- Farkas I. M. VIII.,** József-körút 19. Tel.: 132-805.
- Fehér Endre, VII.,** Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 135-696.
- Filmatyp laboratórium, XIV.,** Szentés-u. 66. Tel.: 296-371.
- Filmcenzura, IV.,** Eskü-tér 6. Tel.: 183-072, aleln.: 183-073.
- Filmexpress kft., VII.,** Erzsébet-körút 9. Tel.: 133-671.
- Filmfotó üzem, VIII.,** Röck Szilárd-u. 11. Tel.: 130-805.
- Filmgrafika, V.,** Klotild-u. 10/b. Tel.: 120-44. Tlp: VIII., Tisza Kálmán-tér 14. Tel.: 145-966.
- Filmkamara, VI.,** Andrassy-út 69. Tel.: 113-305.
- Filmreklámvállalat, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 142-081.
- Filmservice, VII.,** Erzsébet-körút 9-11. T.: 144-888, 131-415.
- Fox film, VIII.,** Rákóczi-út 9. Tel.: 139-437, 131-658. Raktár: VI., Liszt Ferenc-tér 6. Tel.: 139-437, 131-658.
- Gevaert, V.,** Deák Ferenc-tér 3. Tel.: 180-318.
- Grawatsch Ottó, VIII.,** József-körút 71. Tel.: 145-193.
- Güttler Antal, lásd: Palatinus film.**
- Gyimesy Kásás Ernő, a MAGYAR FILM** kiadóhivatali főnöke, XIV., Semsey Andor-u. 5. Tel.: 499-752.
- Hajdu film, XI.,** Horthy Miklós-út 70. Tel.: 258-058.
- Hanza film, XIV.,** Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999.
- Hangosfilmgyártó kft., V.,** Tatra-u. 12/b. Tel.: 119-382.
- Harmonia film, VII.,** Akácfa-u. 7. Tel.: 135-287. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 142-984.
- Hebel Gyula szállító, VI.,** Váci-út 1. Tel.: 115-947.
- Helikon filmvállalat, VIII.,** Röck Szilárd-utca 24. Tel.: 133-705. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
- Herschdörfer J. filmvállalata, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 14-808, 140-028.
- Hirsch és Tsuk, VII.,** Dohány-u. 42. (Kamara mozi) Tel.: 143-835 és 144-027.
- Hunnia filmhelyező irodája, VII.,** Erzsébet-krt. 8. T.: 182-828, 182-888, 336-737.
- Hunnia filmgyár Rt. (Filmipari Alap), XIV.,** Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999, 297-622, 297-085, Bingert János dr. ig. 296-060.
- Ibusz filmszállítás, V.,** Bálvány-u. Tel.: 180-876.
- Kamara, VI.,** Andrassy-út 69. Telefon: 113-305.
- Karossa fotó, VII.,** Rákóczi-út 8/a. Tel.: 349-778.
- Kárpát film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 340-350. Raktár a házban.
- Kino film, VIII.,** Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 136-942. Raktár a házban.
- Kodak, V.,** Báthory-u. 6. Tel.: 114-158, 114-184.
- Kovács és Faludi laboratórium, XIV.,** Gyarmat-u. 35. Tel.: 297-855.
- Kormos Miklós filmvállalata, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 133-036. Raktár a házban.
- Kovács Emil és Társa, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 145-948. Raktár a házban.
- Központi filmkezelő, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 144-863.
- Krupka filmgyár és laboratórium, XIV.,** Bácskai-u. 29/b. Tel.: 296-741.
- Kultúr film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 137-438.
- Lajta Andor, XIV.,** Thököly-út 75. Tel.: 297-076.
- Lux film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 143-195. Raktár a házban.
- MAGYAR FILM VI.,** Andrassy-út 69. T.: 113-305.
- Magyar Film Iroda RT., IX.,** Könyves Kálmán-körút 15. Tel.: 146-346, este 7 órától reggel 9 óráig, valamint vasár- és ünnepnap: 146-343, játékfilmgyártás: 146-342, színészöltözők: 140-727, felirat-készítő üzem: 139-211. Híradókiadás: VIII., Szentkirályi-u. 25. Tel.: 145-510. Fényképezem: VIII., Sándor-u. 7. Tel.: 145-510.
- Magyar Film Otthon, VI.,** Eötvös-u. 25/b. Tel.: 122-463.
- MMOE, VIII.,** Csokonay-u. 10. Telefon: 136-005.
- Matador film, VIII.,** Sándor-tér 2. Tel.: 132-774.
- Mátrai film, VI.,** Podmaniczky-u. 9. Tel.: 118-456.
- Mester film, XIV.,** Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999.
- Metro-Goldwyn-Mayer, VIII.,** Sándor-tér 3. Tel.: 144-424, 144-425. Raktár a házban.
- Milo film, VII.,** Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 130-700.
- Mozgóképzési Rt. kölcsonosztálya, VII.,** Erzsébet-körút 45. Tel.: 144-487, 144-488. Raktár: VIII., Kun-u. 12. Tel.: 144-486.
- Magyar Mozgófénykép-gépkészítők Országos Egyesülete, VII.,** Rákóczi-út 50. Tel.: 337-598. (D. u. 2-4.)
- Művészfilm, VII.,** Rákóczi-út 40. Tel.: 340-397. Raktár a házban.
- New York kávéház, VII.,** Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 131-980, 131-981.
- Objectív film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 330-793.
- Oktatófilm kirendeltség, VIII.,** Csepreghy-u. 4. Tel.: 145-818.
- Oláh György gépészmérnök, a Zeiss Ikon A. G. mozigépeinek képviselője, VIII.,** Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 349-933.
- OMME, VIII.,** Csokonay-u. 10. Telefon: 145-873.
- Orbán-Márkus, VII.,** Hársfa-u. 6. Tel.: 132-940.
- Paccsery László, XII.,** Királyhágó-u. 16.
- Pajor Ferenc, VII.,** Munkás-u. 3/b. Telefonhívó: 144-087.
- Palatinus film, VII.,** Erzsébet-körút 56. Tel.: 133-453.
- Pallas film, XIV.,** Gyarmat-u. 39. Tel.: 279-999.
- Palló film kft. VII.,** Rákóczi-út 12. Tel.: 133-532. Raktár a házban.
- Pap film, VII.,** Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 138-031. Raktár a házban.
- Paramount film, VIII.,** Rákóczi-út 59. Tel.: 134-437, 140-522. Raktár a házban.
- Pásztor film, VI.,** Nagymező-utca 22. Tel.: 123-773.
- Pátia film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 140-625. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349-414.
- Pegazus film, II.,** Afonya-u. 11. Telefon: 151-441.
- Petsman Ferenc, VIII.,** Mária-u. 19. Tel.: 136-449.
- Petsman László, VI.,** Teréz-körút 3. Tel.: 112-890. Csillaghegy: 163-429.
- Photophon film, VII.,** Erzsébet-krt. 8. Tel.: 336-635.
- Phöbus filmkölcsonzó, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 131-562. Raktár a házban.
- Pictura film, XIV.,** Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999.
- Prizma film, VI.,** Andrassy-út 68. Tel.: 122-345.
- Radó István, VI.,** Andrassy-út 68. Tel.: 122-345.
- Reflektorfilm, VII.,** Sándor-tér 4. Tel.: 142-529. Raktár: VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 140-722.
- Rákosi Sándor, II.,** Trombitás-út 26. Tel.: 167-194.
- Rex film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Telefon: 131-562. Raktár a házban.
- Seidl és Veress laboratórium, XIV.,** Thököly-út 61. Tel.: 297-775.
- Simonyi Vilmos mérnök, a MMOE szakértője, XI.,** Fehérvári-út 147. T.: 257-110.
- Sláger film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 143-195. Raktár a házban.
- Standard film, VII.,** Erzsébet-körút 8. Tel.: 333-797.
- Star gyár és műterem, II.,** Pasaréti-út 122. Tel.: 164-287.
- Székely Sándor mérnök, az OMME szakértője, V.,** Pozsonyi-út 40. Tel.: 292-506.
- Szénási-Macsikásy színes trükkfilmek, IV.,** Múzeum-körút 1/b. Tel.: 380-027.
- Tobis film, VII.,** Erzsébet-körút 16. Tel.: 143-411.
- Telegrafor R. T., XIV.,** Hungária-körút 126-128. Tel.: 297-930.
- Ufa film, IV.,** Kossuth Lajos-u. 13. Tel.: 183-858. Raktár a házban. Telefon: 389-036.
- Ungár Sándor filmkölcsonzó, VIII.,** Sándor-tér 2. Tel.: 132-774. Raktár: VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 140-722.
- Unitas film, VIII.,** Erzsébet-körút 45. Tel.: 144-487, 144-488. Raktár: VIII., Kun-utca 12. Tel.: 144-486.
- Universal film, VIII.,** Népszínház-u. 21. Tel.: 138-447, 138-448. Raktár a házban.
- Váci Dezső, a MAGYAR FILM f. szerkesztője, Magyar Film Iroda, IX.,** ker. Könyves Kálmán-körút 15. Tel.: 139-211. Lakás: VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136-386.
- Vitagraph, VII.,** Erzsébet-krt. 34.
- Wamoschér Béla dr. filmvállalata, VII.,** Erzsébet-krt. 8. Tel.: 137-438.
- Warner Bros. First National, VIII.,** József-krt. 30-32. Tel.: 132-590, 142-464. Raktár: VIII., Népszínház-u. 13. Tel.: 144-317.
- Zeneszerzők Szövetsége, IV.,** Gerlóczy-u. 3. Tel.: 189-306.